Η ΟΔΟΣ

«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδός καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή». (Ἰωάν. 14,6)

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΔΑΧΗΣ
ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΟΔΟΥ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΦΥΛΛΟ 12 ΕΤΟΣ 3ο • 2008

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
& ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ
ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἀνέτειλεν ἡ μεγάλη καὶ ἁγία ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων, ἡ μητρόπολις, δηλ. ἡ μήτηρ καὶ ρίζα ὅλων τῶν ἑορτῶν, καὶ μᾶς συγκαλεῖ ὅλους εἰς πνευματικὴν ἀνάτασιν καὶ συνάντησιν μετὰ τοῦ νηπιάζοντος δι' ἡμᾶς Παλαιοῦ τῶν Ἡμερῶν.

«Εὐδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός», ὅπως ὑπογραμμίζει ὁ ἱερὸς Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, *«ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός, ὁ ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, ὁ προαιώνιος, ὁ ἄναρχος»*, συγκαταβαίνει πρὸς ἡμᾶς τοὺς δούλους Του *«καὶ Θεὸς ὢν τέλειος, ἄνθρωπος τέλειος γίγνεται, καὶ ἐπιτελεῖται τὸ πάντων καινῶν καινότατον, τὸ μόνον καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον»*. Ἡ ἐνσάρκωσις αὐτὴ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἕνας συμβολισμός, ὅπως αἱ ἐνσαρκώσεις τῶν ποικιλωνύμων *«θεῶν»* τῆς Μυθολογίας, ἀλλὰ μία πραγματικότης, ἡ ὄντως νέα πραγματικότης, τὸ μόνον νέον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς συγκεκριμένην ἱστορικὴν στιγμήν, ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Ὀκταβιανοῦ Αὐγούστου, περὶ τὸ 746 (μὲ τὰ νέα ἀστρονομικὰ δεδομένα) ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, ἐν μέσῳ συγκεκριμένου λαοῦ, τοῦ Ἰουδαϊκοῦ, *«ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαβίδ»*, εἰς συγκεκριμένον τόπον, τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰου-

Τό ἀνά χείρας τεῦχος τῆς «Ὁδοῦ» εἶναι ἀφιερωμένο σέ τρία ἰδιαίτερης ἀξίας γεγονότα, πού διαδραματίσθηκαν στή Ρόδο κατά τά τέλη τοῦ 2008.

Τό πρῶτο καί πιό σπουδαῖο ἦταν ἡ ἔλευση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων καί τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στή Ρόδο στίς 15 Ὀκτωβρίου 2008 ἐντός τῶν πλαισίων τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ ἔτους 2008 ὡς ἔτους τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου. Ἀρχικά παρατίθεται τό περισπούδαστο Μήνυμα τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τό ὁποῖο ἀπευθύνθηκε στήν Κωνσταντινούπολη στίς 12 Ὀκτωβρίου 2008 κατά τήν ἔναρξη τῆς ἱερᾶς ἀποδημίας εἰς τά μέρη, ὅπου δίδαξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Τό μήνυμα ἀσχολεῖται μέ τά ἀκανθώδη προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας καί προτάσσει τήν ὀρθόδοξη θεολογική ἀπάντηση. Στή συνέχεια παρατίθεται ὁ Χαιρετισμός τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρός τόν ροδιακό λαό, ἡ προσφώνηση τοῦ Μητροπολίτου Ρόδου κ. Κυρίλλου καί ἀκολουθεῖ ἡ προσφώνηση τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καί Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ.κ. Θεοδώρου τοῦ Β΄. Μετά παρατίθενται οἱ προσφωνήσεις στά διάφορα μέρη τῆς Ρόδου, ὅπου μετέβη ἡ ἱερά ὁμήγυρις.

Τό δεύτερο γεγονός, πού παρουσιάζεται, εἶναι τό Α΄ Διεθνές Συνέδριο γιά τήν Ποιμαντική Διακονία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στό χῶρο τῆς Ὑγείας, πού πραγματοποιήθηκε στή Ρόδο μεταξύ 8-12 Ὀκτωβρίου 2008.

Τό τρίτο γεγονός εἶναι οἱ ἐκδηλώσεις πού ἔγιναν στίς 13-14 Δεκεμβρίου 2008 πρός τιμήν τοῦ Μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ρόδου κυροῦ Σπυρίδωνος. Κατά τίς ἐκδηλώσεις αὐτές τελέσθηκε ἡ ἐκταφή τῆς σοροῦ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου, παρουσιάσθηκε ὁ ἐπετειακός τόμος «ΜΝΗΜΗ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΡΟΔΟΥ» καί ἐναποτέθηκαν τά ὀστά του στό Προσκύνημα τῆς Παναγίας Καθολικῆς κατά ἰδικήν του ἐπιθυμία.

δαίας, καὶ μὲ πολὺ συγκεκριμένον σκοπόν: *«Αὐτὸς ἐνηνθρώπησεν ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»*, κατὰ τὴν ἐπιγραμματικὴν ἔκφρασιν τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ-Λόγου μᾶς δίδει τὴν δυνατότητα νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ ἀκρότατα τῶν ὁρίων μας, τὰ ὁποῖα δὲν ταυτίζονται οὔτε μὲ τὸ *«καλὸν κἀγαθὸν»* τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, οὔτε μὲ τὴν *«ἀρετὴν»* καὶ *«δικαιοσύνην»* τῶν φιλοσόφων, οὔτε μὲ τὴν γαλήνην τῆς βουδδιστικῆς *«νιρβάνα»*, οὔτε μὲ τὴν ὑπέρβασιν τῆς *«εἱμαρμένης»* ἢ τοῦ λεγομένου *«κάρμα»* διὰ θρυλουμένων συνεχῶν μεταλλάξεων μορφῶν ζωῆς, οὔτε μὲ τὴν *«ἁρμονίαν»* τῶν δῆθεν ἀντιθετικῶν στοιχείων κάποιας φαντασιώδους *«ζωτικῆς δυνάμεως»*, οὔτε μὲ κάτι ἄλλο, ἀλλὰ εἶναι ἡ ὀντολογικὴ ὑπέρβασις τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου διὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐγκεντρισμός μας εἰς τὴν θείαν ζωὴν καὶ δόξαν Του, καὶ ἡ κατὰ χάριν ἕνωσίς μας δι' Αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἔσχατα ὅριά μας: Ἡ προσωπικὴ ἕνωσις μετὰ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ! Καὶ ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ δὲν μᾶς ὑπόσχεται μίαν χιμαιρικὴν μακαριότητα ἢ μίαν ἀφῃρημένην αἰωνιότητα, ἀλλὰ μᾶς προσφέρει *«εἰς τὸ χέρι»* τὴν δυνατότητα τῆς προσωπικῆς μετοχῆς εἰς τὴν θείαν ζωὴν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, εἰς μίαν ἀτελεύτητον κλιμάκωσιν! Μᾶς χαρίζει τὴν δυνατότητα ὄχι μόνον *«ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν»*, ἀλλὰ καὶ *«θείας κοινωνοὶ φύσεως»* νὰ ἀναδειχθῶμεν.

Βεβαίως μέσα εἰς τὴν παγκόσμιον σύγχυσιν καὶ κρίσιν τῶν ἡμερῶν μας αἱ ἀλήθειαι αὐταὶ ἠχοῦν παράξενα. Ἡ ἐλπὶς τῶν περισσοτέρων ἀνθρώπων, ἐναποτεθεῖσα εἰς ἐνδοκοσμικὰς *«θεότητας»*, διαψεύδεται καθημερινῶς κατὰ τρόπον οἰκτρόν. Τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον ταπεινοῦται καὶ συνθλίβεται ἐν μέσῳ ἀριθμῶν, μηχανημάτων, ὑπολογιστῶν, χρηματιστηρίων καὶ ποικιλοχρώμων σημαιῶν κενῆς ἰδεολογικῆς εὐκαιρίας. Ἡ φύσις περιυβρίζεται. Τὸ περιβάλλον συμπάσχει. Οἱ νέοι ἀπογοητεύονται καὶ ἐξεγείρονται διαμαρτυρόμενοι διὰ τὴν ἀδικίαν τοῦ παρόντος καὶ τὴν ἀβεβαιότητα τοῦ μέλλοντος. *«Σκότος, γνόφος, θύελλα, φωνὴ μεγάλη»* ἐπικρατεῖ εἰς τὸν κόσμον μας καὶ δίδεται ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἀπειλεῖται νὰ ἀποκρυβῇ τὸ φῶς τῆς ἐν Βηθλεὲμ ἀνατελλούσης ἐλπίδος καὶ νὰ καλυφθῇ ὁ ἀγγελικὸς ὕμνος τῆς παγκοσμίου χαρᾶς: *«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»*. Ὅμως, ἡ Ἐκκλησία καλοῦσα τοὺς πάντας εἰς σώφρονα περισυλλογήν, ἐπανεκτίμησιν τῶν ἐν τῷ βίῳ προτεραιοτήτων καὶ ἀναζήτησιν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἑκάστοτε *«ἄλλου»* τῶν ἰχνῶν τῆς ἀξίας παντὸς σεβασμοῦ εἰκόνος τοῦ Θεοῦ, δὲν θὰ παύσῃ νὰ καταγγέλλῃ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν, ποὺ τῆς χαρίζει ἡ ὑπερδισχιλιετὴς ἐμπειρία της, ὅτι τὸ ἐν τῇ φάτνῃ τῆς Βηθλεὲμ ἀνακείμενον Παιδίον εἶναι *«ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς»*, εἶναι ὁ Λόγος καὶ ἡ ἐντελέχεια τῆς ζωῆς, εἶναι ἡ λύτρωσις, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν λαόν Του, τοὐτέστιν εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα.

Ταῦτα ἐν ἀγάπῃ πολλῇ ἀπὸ τῆς μαρτυρικῆς καθέδρας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εὐαγγελιζόμενοι πρὸς τὰ ἀνὰ τὸν κόσμον τέκνα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ πρὸς πάντα θεοδιψῆ ἄνθρωπον, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας τὴν εὐδοκίαν, τὴν εἰρήνην, τὴν χάριν καὶ τὴν σωτήριον δωρεὰν τοῦ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντος ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντος ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντος Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὯΙ ἡ δόξα, τὸ κράτος, ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις, σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας.

Φανάριον, Χριστούγεννα ,βη'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Η ΟΔΟΣ

Κωδικός ἐντύπου ISSN 1790-6733

Τριμηνιαία ἔκδοση
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου
Τηλέφωνο: 22410 34300
Fax: 22410 73480
Internet: www.imr.gr
e-mail: imrodou@imr.gr
Συντάσσεται ἀπό ἐπιτροπή

Ἰδιοκτήτης
Ἱερά Μητρόπολις Ρόδου

Ἐκδότης
Μητροπολίτης Ρόδου
κ. Κύριλλος

Ὑπεύθυνος Σύνταξης
Ἀρχιμ. Μάξιμος Παναγιώτου

Προαιρετικές συνδρομές
Ἀριθμ. Βιβλ. Ἐθνικῆς Τραπέζης
461/296168-79

Ἐκδοτική Παραγωγή
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀρδηττοῦ 12-16, Ἀθήνα
Τηλ. 210-9217513,
Fax: 210-9237033
www.eptalofos.gr
e-mail: info@eptalofos.gr

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΝΘΡΩΠΗΣΕΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΚΥΡΙΛΛΟΣ
Μητροπολίτης τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ρόδου,
πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

«Τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ γεννηθέντος, ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου, πεφώτισται τὰ σύμπαντα».

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά.

Τὴν νέα πραγματικότητα τῆς κοσμικῆς ἱστορίας, ὅπως αὐτὴ διαμορφώθηκε μετὰ τὴν Βηθλεεμιτικὴ ἐκείνη ἁγία νύκτα, ἐκφράζει ὁ ἱερὸς Ὑμνογράφος λέγοντας: *«Τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ γεννηθέντος, ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου, πεφώτισται τὰ σύμπαντα»*. Μιὰ πραγματικότητα ποὺ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ διακηρύσσει καὶ ἐφέτος ἡ Ἐκκλησία ψάλλοντας τὸ Ἀπολυτίκιο τῆς Ἑορτῆς· *«Ἡ Γέννησίς σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως…»*.

Τὰ Χριστούγεννα, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπ' ἀρχῆς βιουμένη ἐκκλησιαστικὴ ἐμπειρία, εἶναι τὸ γεγονὸς τῆς ἀνατολῆς τοῦ φωτός. Ἡ ἐκπλήρωση τῆς προσδοκίας τοῦ προχριστιανικοῦ κόσμου, τῶν ἀνθρώπων *«τῶν καθημένων ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου»*. Μιὰ πραγματικότητα τοῦ φυσικοῦ κόσμου, οἰκεία σέ ὅλους, ἐκείνη τοῦ φωτός, χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ ὑποδηλώσει τὴν νέα πραγματικότητα ποὺ ἐγκαινιάζει ἡ σάρκωση τοῦ Θεοῦ Λόγου, νὰ σημάνει τὴν πλέον ὑπερβατικὴ καί καθολικὴ ἀποκάλυψη τοῦ νοήματος. Τὴν ἀπάντηση στὴν ἀρχέγονη ἀναζήτηση τοῦ ἀνθρώπου γιὰ ἀλήθεια, δικαιοσύνη, ἀγάπη, πληρότητα, ποιότητα καὶ προπτική. Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν ἱστορικὴ πορεία του ἐβίωσε τὴν τραγικότητα τοῦ σκότους, τὸ ἐγνώρισε στὶς πολυώνυμες καὶ ποικιλότροπες ἐκφάνσεις του. Τὰ Χριστούγεννα, ὡς ἡ ἀνατολὴ τοῦ φωτός, σηματοδοτοῦν τὸ γεγονὸς τῆς ἐλπίδας του, ποὺ ἐκφράζεται μὲ τὴν χαροποιὸ λέξη «λύτρωσις».

Ἑορτάζοντας ὅμως καὶ ἐφέτος, ὡς *«μέλη τίμια τῆς Ἐκκλησίας»*, τὰ Χριστούγεννα τοῦ δισχιλιοστοῦ καὶ ὀγδόου ἔτους, εὔλογα τίθεται ἀπὸ τὴν ἀγρυπνοῦσα συνείδηση τὸ ἐρώτημα, κατὰ πόσον αὐτὴ ἡ ἀνατολή ἀποτελεῖ γεγονὸς ζωντανό καὶ ἐναργὲς στὴν καθημερινότητά μας, στὴ ζωὴ τῆς κοινωνία μας, τῆς ἀνθρωπότητας μὲ τὴν ὁποία ὡς πρόσωπα εἴμαστε σὲ μυστική καὶ ἀδιάρρηκτη ἑνότητα, ὅσο καὶ ἂν θέλουμε νὰ τὸ ξεχνᾶμε. Ἡ πραγματικότητα τῆς ζωῆς μέσα σὲ ἕνα κόσμο, ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τοὺς ἀνταγωνισμοὺς τῶν ἰσχυρῶν, ἀπὸ τὴν καταδυνάστευση καὶ ἐξουδένωση πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ἀπὸ τὸν εὐτελισμό τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν, τῆς κυριαρχίας τῶν παθῶν καὶ τῶν συμφερόντων, ποὺ δοκιμάζεται ἀπὸ τὴν διεθνῆ τρομοκρατία καὶ τοὺς πολέμους, ποὺ καταστρέφει ἀλόγιστα τὸ φυσικὸ περιβάλλον, ποὺ ἀνέχεται τὴν κοινωνικὴ ἀδικία καὶ ἐκμετάλλευση, ποὺ ἀνύψωσε τὸν οἰκονομικὸ παράγοντα σὲ ὑψίστη ἀξία, ποὺ ἀδυνατεῖ νὰ ἀνταποκριθεῖ στὸ φαινόμενο καθημερινὰ αὐξανομένης φτώχειας, καὶ ποὺ ἀποδεικνύεται ἀνίσχυρος νά δώσει ἐλπίδα, νόημα καὶ προοπτική, μπορεῖ νὰ ἔχει σχέση μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἀληθινοῦ φωτός;

Ἡ ἀπάντηση δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι θετική. Μπορεῖ ὅμως ἡ ὁποιαδήποτε ἀρνητικὴ διαπίστωση νὰ σημάνει τὸ γεγονὸς τῆς ἀπαισιοδοξίας μας; Εὐτυχῶς, ὄχι. Παρὰ τὴν ὁποιαδήποτε πραγματικότητα σκότους στὴν προσωπικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωή μας δὲν μποροῦμε νὰ ἀρνηθοῦμε τὴν ἄλλη πραγματικότητα, τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου τῆς δικαιοσύνης, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ὁ ἄνθρωπος καὶ σήμερα δὲν λησμονεῖ τὸ ὅραμά του γιὰ ἑνότητα, εἰρήνη, δικαιοσύνη, ἀγάπη καὶ νόημα ζωῆς. Βρίσκονται, ὅμως, ὅλα αὐτὰ στὴν οἰκονομία, τὸν ἀνταγωνισμὸ καὶ τὴν βία; Τὰ Χριστούγεννα ἔρχονται νὰ μᾶς ὑπενθυμίσουν πὼς ὄχι. Νὰ μᾶς βεβαιώσουν ὅτι *«Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν»* ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας, *«Παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰώνων Θεός»* καὶ ὅτι οἱ ἐλπίδα τῆς προσδοκίας μας πραγματοποιεῖται μέσα σὲ μιὰ ταπεινὴ φάτνη, ὅπου νηπιάζει ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης καὶ τῶν οἰκτιρμῶν, ὁ ὁποῖος δὲν διεκδικεῖ ἀπολύτως τίποτα, ἁπλὰ προσφέρεται γιὰ νὰ ζήσει ὁ ἄνθρωπος καὶ ὁ κόσμος, γιὰ νὰ ἔχει μέλλον οὐσιαστικὸ τὸ *«λίαν καλόν»* ἔργο τῶν χειρῶν Του.

Ἀγαπητοί ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ,

«Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε…». Ἡ Ἐκκλησία ἑορτάζοντας Χριστούγεννα δὲν μᾶς προσκαλεῖ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ σὲ μιὰ ἑορτὴ, ποὺ θὰ σημαίνει τὴν ἐφήμερη ἔξοδο ἀπὸ τὴν ἴσως χωρὶς νόημα καθημερινότητά μας. Πρόσκληση συνάντησης εἶναι ὁ ἑορτασμὸς τῶν Χριστουγέννων. Συνάντησης καὶ γνωριμίας μὲ τὸν σαρκωθέντα καὶ νηπιάσαντα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν. Γιὰ νὰ ὑψωθοῦμε πάνω ἀπὸ ὅλα ὅσα μᾶς γεμίζουν περίσκεψη, πόνο, ἀγωνία καὶ ἄγχος. Πιστεύουμε καὶ ἐλπίζουμε. Ὁ Χριστὸς *«σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου»* καὶ ἡ πίστη αὐτὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀφορᾶ τὸ ἐδῶ καὶ τώρα τῆς ζωῆς μας καὶ τῆς ὑπάρξεώς μας. Γιὰ νὰ ἑορτάζουμε Χριστούγεννα μὲ Χριστὸ καὶ ὄχι μιὰ ἁπλῆ κοσμικὴ γιορτή, ποὺ ὅταν παρέλθει, δὲν θὰ ἔχει ἀγγίξει καθόλου τὴν καρδιά μας.

Εὐχόμαστε ἀληθινά, εἰρηνικά καί εὐλογημένα Χριστούγεννα.

Χριστούγεννα τοῦ δισχιλιοστοῦ καί ὀγδόου ἔτους
Διάπυρος πρός Χριστόν τεχθέντα εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ο ΡΟΔΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΣ

ΜΗΝΥΜΑ
ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
(ΦΑΝΑΡΙΟΝ 12/10/2008)

Εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

1 Διά τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ οἱ Προκαθήμενοι καί οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν κατά τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν συνήλθομεν ἀπό 10ης ἕως 12ης Ὀκτωβρίου 2008 εἰς Φανάριον τῇ προσκλήσει καί ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ ἐν ἡμῖν Πρώτου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, ἐπί τῇ ἀνακηρύξει τοῦ ἔτους τούτου ὡς ἔτους τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου. Μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης διεβουλεύθημεν ἐπί τῶν ἀπασχολούντων τήν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν θεμάτων, συμμετασχόντες δέ εἰς τάς ἐπί τῷ γεγονότι τούτῳ ἑορταστικάς ἐκδηλώσεις, ἐτελέσαμεν ἀπό κοινοῦ τήν Θείαν Εὐχαριστίαν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, σήμερον, τήν 12ην Ὀκτωβρίου 2008, Κυριακήν τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Κατ' αὐτάς τάς ἡμέρας ἐνισχύθημεν διά τῆς ἀληθείας τῶν δωρεῶν τῆς θείας προνοίας πρός τόν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν, διά τῶν ὁποίων οὗτος ἀνεδείχθη εἰς ὑπέροχον «σκεῦος ἐκλογῆς» (Πράξ. 9,15) τοῦ Θεοῦ καί λαμπρόν πρότυπον ἀποστολικῆς διακονίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

Τόν Ἀπόστολον τοῦτον τιμῶσα κατά τό τρέχον σωτήριον ἔτος σύμπασα ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, προβάλλει ὡς πρότυπον πρός τό πλήρωμα αὐτῆς διά τήν σύγχρονον μαρτυρίαν τῆς πίστεως ἡμῶν πρός *«τούς ἐγγύς καί τούς μακράν»* (Ἐφ. 2,17).

2 Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἔχουσα τήν συνείδησιν τῆς αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν εἰς εἰρηνικούς καί χαλεπούς καιρούς τῆς δισχιλιετοῦς ἱστορικῆς πορείας αὐτῆς, δύναται καί ὀφείλει νά προβάλλῃ εἰς τόν σύγχρονον κόσμον τήν διδασκαλίαν ὄχι μόνον περί τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαταστάσεως τῆς ἑνότητος ὁλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀλλά καί περί τῆς παγκοσμιότητος τοῦ λυτρωτικοῦ ἔργου Αὐτοῦ, διά τοῦ ὁποίου ὑπερβαίνονται πᾶσαι αἱ διασπάσεις τοῦ κόσμου καί βεβαιοῦται ἡ κοινή φύσις πάντων τῶν ἀνθρώπων.

Ἐν τούτοις, ἡ ἀξιόπιστος προβολή τοῦ λυτρωτικοῦ αὐτοῦ μηνύματος προϋποθέτει τήν ὑπέρβασιν καί τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιπαραθέσεων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διά τῆς ἐκτονώσεως τῶν ἐθνικιστικῶν, ἐθνοφυλετικῶν ἤ ἰδεολογικῶν παροξυσμῶν, διότι μόνον οὕτως ὁ λόγος τῆς Ὀρθοδοξίας θά εὕρῃ τήν δέουσαν ἀπήχησιν εἰς τόν σύγχρονον κόσμον.

3 Ἐμπνεόμενοι ἀπό τήν διδασκαλίαν καί τό ἔργον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἐπισημαίνομεν κατ' ἀρχάς τήν σπουδαιότητα, τήν ὁποίαν ἔχει διά τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας καί, εἰδικώτερον, διά τήν διακονίαν πάντων ἡμῶν, τό χρέος τῆς Ἱεραποστολῆς, συμφώνως πρός τήν τελευταίαν ἐντολήν τοῦ Κυρίου: *«καί ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε τῇ Ἱερουσαλήμ καί πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καί Σαμαρείᾳ καί ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς»* (Πράξ. 1, 8). Ὁ εὐαγγελισμός τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί τῶν μή πιστευόντων εἰς Χριστόν, ἀποτελεῖ ὑπέρτατον χρέος τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο τό χρέος δέν πρέπει νά ἐκπληροῦται ἐπιθετικῶς ἤ διά διαφόρων μορφῶν προσηλυτισμοῦ, ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ, ταπεινοφροσύνῃ καί σεβασμῷ πρός τήν ταυτότητα ἑκάστου ἀνθρώπου καί τήν πολιτισμικήν ἰδιαιτερότητα ἑκάστου λαοῦ. Εἰς τήν ἱεραποστολικήν αὐτήν προσπάθειαν ὀφείλουν νά συμβάλλουν πᾶσαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι μέ σεβασμόν εἰς τήν κανονικήν τάξιν.

4 Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀσκεῖ σήμερον τήν διακονίαν αὐτῆς εἰς ἕνα ταχύτατα ἐξελισσόμενον κόσμον, ὁ ὁποῖος καθίσταται πλέον ἀλληλένδετος χάρις εἰς τά μέσα ἐπικοινωνίας καί τήν ἐξέλιξιν τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων καὶ τῆς τεχνολογίας. Παραλλήλως, ὅμως, αὐξάνεται καί τό μέγεθος τῆς ἀποξενώσεως, τῶν διαιρέσεων καί τῶν συγκρούσεων. Οἱ χριστιανοί ἐπισημαίνουν ὅτι πηγή αὐτῆς τῆς καταστάσεως εἶναι ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Θεόν. Καμμία μετατροπή τῶν κοινωνικῶν δομῶν καί τῶν κανόνων συμπεριφορᾶς δέν εἶναι ἱκανή νά θεραπεύσῃ τήν κατάστασιν αὐτήν. Ἡ Ἐκκλησία ὑποδεικνύει συνεχῶς ὅτι ἡ ἁμαρτία ἠμπορεῖ νά καταπολεμηθῇ μόνον διά τῆς συνεργίας τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου.

5 Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ἡ σύγχρονος μαρτυρία τῆς Ὀρθοδοξίας διά τά συνεχῶς διογκούμενα προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου καθίσταται ἐπιτα-

κτική, ὄχι μόνον διά τήν ἐπισήμανσιν τῶν προκαλούντων αὐτά αἰτίων, ἀλλά καί διά τήν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῶν παρεπομένων τραγικῶν συνεπειῶν των. Αἱ ποικίλαι ἐθνικιστικαί, φυλετικαί, ἰδεολογικαί καί θρησκευτικαί ἀντιθέσεις τροφοδοτοῦν συνεχῶς ἐπικινδύνους συγχύσεις ὄχι μόνον ὡς πρός τήν ἀδιαμφισβήτητον ὀντολογικήν ἑνότητα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀλλά καί ὡς πρός τήν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρός τήν θείαν δημιουργίαν. Ἡ ἱερότης τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου συμπιέζεται εἰς ἐπί μέρους διεκδικήσεις τοῦ «ἀτόμου», ἐνῷ ἡ σχέσις αὐτοῦ πρός τήν λοιπήν θείαν δημιουργίαν ὑποτάσσεται εἰς τήν χρηστικήν ἤ καί καταχρηστικήν αὐθαιρεσίαν του.

Αἱ διασπάσεις αὐταί τοῦ κόσμου εἰσάγουν ἄδικον ἀνισότητα συμμετοχῆς ἀνθρώπων ἤ καί λαῶν εἰς τά ἀγαθά τῆς Δημιουργίας, στεροῦν δισεκατομμύρια ἀνθρώπων τῶν βασικῶν ἀγαθῶν καί ὁδηγοῦν εἰς ἐξαθλίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, προκαλοῦν μαζικάς μεταναστεύσεις πληθυσμῶν, διεγείρουν ἐθνικιστικάς, θρησκευτικάς καί κοινωνικάς διακρίσεις καί συγκρούσεις, καί ἀπειλοῦν τήν παραδοσιακήν ἐσωτερικήν συνοχήν τῶν κοινωνιῶν. Αἱ συνέπειαι αὐταί εἶναι ἐπαχθέστεραι, διότι συνδέονται ἀρρήκτως πρός τήν καταστροφήν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καί τοῦ ὅλου οἰκοσυστήματος.

6 Οἱ Ὀρθόδοξοι χριστιανοί συμμερίζονται μετά τῶν ἄλλων, θρησκευομένων ἤ μή ἀνθρώπων τοῦ πλανήτου, τήν εὐθύνην διὰ τὴν σύγχρονον κρίσιν, διότι ἠνέχθησαν ἤ συνεβιβάσθησαν ἀκρίτως καί πρός ἀκραίας ἐπιλογάς τοῦ ἀνθρώπου χωρίς τήν ἀξιόπιστον ἀντιπαράθεσιν πρός αὐτάς τοῦ λόγου τῆς πίστεως. Ἔχουν, συνεπῶς, καί αὐτοί μείζονα ὑποχρέωσιν νά συμβάλλουν εἰς τήν ὑπέρβασιν τῶν διασπάσεων τοῦ κόσμου.

Ἡ χριστιανική διδασκαλία διά τήν ὀντολογικήν ἑνότητα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καί τῆς θείας δημιουργίας, ὡς αὕτη ἐκφράζεται διά τοῦ ὅλου μυστηρίου τοῦ ἐν Χριστῷ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου, ἀποτελεῖ θεμελιώδη βάσιν διά τήν ἑρμηνείαν τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν Θεόν καί τόν κόσμον.

7 Αἱ προσπάθειαι παραμερισμοῦ τῆς θρησκείας ἀπό τήν κοινωνικήν ζωήν ἀποτελοῦν κοινήν τάσιν πολλῶν συγχρόνων κρατῶν. Ἡ ἀρχή τῆς κοσμικότητος τοῦ κράτους δύναται μέν νά διατηρῆται, εἶναι ὅμως ἀνεπίτρεπτος ἡ ἑρμηνεία αὐτῆς ὡς ριζικῆς περιθωριοποιήσεως τῆς θρησκείας ἀπό ὅλας τάς σφαίρας τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ.

8 Τό χάσμα μεταξύ πλουσίων καί πτωχῶν διευρύνεται δραματικῶς ἐξ αἰτίας τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία εἶναι συνήθως ἀποτέλεσμα μανιακῆς κερδοσκοπίας ἐκ μέρους οἰκονομικῶν παραγόντων καί στρεβλῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἡ ὁποία, στερουμένη ἀνθρωπολογικῆς διαστάσεως καί εὐαισθησίας, δέν ἐξυπηρετεῖ, τελικῶς, τάς πραγματικάς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπότητος. Βιώσιμος οἰκονομία εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία συνδυάζει τήν ἀποτελεσματικότητα μέ τήν δικαιοσύνην καί τήν κοινωνικήν ἀλληλεγγύην.

9 Ὡς πρός τό θέμα τῶν σχέσεων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καί τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει ἀποφύγει νά ἐπιζητῇ τήν κηδεμονίαν τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπιστημονικῆς ἀναζητήσεως καί νά λαμβάνῃ θέσιν ἐπί παντός ἐπιστημονικοῦ ἐρωτήματος. Διά τήν Ὀρθόδοξον ἀντίληψιν ἡ ἐλευθερία τῆς ἐρεύνης ἀποτελεῖ θεόσδοτον δῶρον εἰς τόν ἄνθρωπον. Συγχρόνως, ὅμως, πρός αὐτήν τήν κατάφασιν, ἡ Ὀρθοδοξία ἐπισημαίνει τούς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ὑποκρύπτονται εἰς ὡρισμένα ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα, τά ὅρια τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως καί τήν ὕπαρξιν μιᾶς ἄλλης «γνώσεως», ἡ ὁποία δέν ὑπάγεται ἀμέσως εἰς τό ἐπιστημονικόν πεδίον. Ἡ γνῶσις αὐτή ἀποδεικνύεται πολλαπλῶς ἀπαραίτητος διά τήν ὀρθήν ὁριοθέτησιν τῆς ἐλευθερίας καί τήν ἀξιοποίησιν τῶν καρπῶν τῆς ἐπιστήμης διά τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ καί τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

10 Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία φρονεῖ ὅτι ἡ τεχνολογική καί οἰκονομική πρόοδος δέν ἐπιτρέπεται νά ὁδηγοῦν εἰς τήν καταστροφήν τοῦ περιβάλλοντος καί τήν ἐξάντλησιν τῶν φυσικῶν πόρων. Ἡ ἀπληστία διά τήν ἱκανοποίησιν τῶν ὑλικῶν ἐπιθυμιῶν ὁδηγεῖ εἰς τήν πτώχευσιν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ περιβάλλοντος. Δέν πρέπει νά λησμονῆται ὅτι ὁ φυσικός πλοῦτος τῆς γῆς δέν εἶναι μόνον περιουσία τοῦ ἀνθρώπου ἀλλά, πρωτίστως, δημιουργία τοῦ Θεοῦ: *«τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καί τό πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καί πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ»* (Ψαλ. 23, 1). Ὀφείλομεν νά ἐνθυμώμεθα ὅτι, ὄχι μόνον αἱ σημεριναί, ἀλλά καί αἱ μελλοντικαί γενεαί ἔχουν δικαίωμα ἐπί τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν, τά ὁποῖα μᾶς ἔδωσε ὁ Δημιουργός.

11 Ὑποστηρίζοντες σταθερῶς πᾶσαν εἰρηνικήν προσπάθειαν δικαίας λύσεως τῶν ἀναφυομένων συγκρούσεων, χαιρετίζομεν τήν στάσιν τῶν Ἐκκλησιῶν Ρωσίας καί Γεωργίας κατά τήν περίοδον τῆς προφάτου πολεμικῆς συρράξεως καί τήν ἀδελφικήν συνεργασίαν αὐτῶν. Αἱ δύο Ἐκκλησίαι ἐπετέλεσαν κατ᾽ αὐτόν τὸν τρόπον τό χρέος τῆς διακονίας τῆς καταλλαγῆς. Ἐλπίζομεν ὅτι αἱ ἀμοιβαῖαι ἐκκλησιαστικαί προσπάθειαι θά συμβάλλουν εἰς τήν ὑπέρβασιν τῶν τραγικῶν συνεπειῶν τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καί τήν ταχυτέραν συμφιλίωσιν τῶν λαῶν.

12 Εἰς τήν διογκουμένην σύγχυσιν τῆς ἐποχῆς μας ὁ θεσμός τῆς οἰκογενείας καί τοῦ γάμου ἀντιμετωπίζει

κρίσιν. Ἡ Ἐκκλησία ἐν πνεύματι κατανοήσεως τῶν νέων συνθέτων κοινωνικῶν συνθηκῶν ὀφείλει νά ἀναζητήσῃ τρόπους πνευματικῆς συμπαραστάσεως καί γενικωτέρας ἐνισχύσεως τῶν νέων καί πολυμελῶν οἰκογενειῶν.

Ἰδιαιτέρως στρέφομεν τήν σκέψιν ἡμῶν πρός τούς νέους, διά νά τούς καλέσωμεν νά μετέχουν ἐνεργῶς τόσον εἰς τήν λατρευτικήν καί ἁγιαστικήν ζωήν, ὅσον καί εἰς τό ἱεραποστολικόν καί κοινωνικόν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας, μεταφέροντες εἰς αὐτήν τούς προβληματισμούς καί τάς προσδοκίας αὐτῶν, δεδομένου ὅτι ἀποτελοῦν ὄχι μόνον τό μέλλον, ἀλλά καί τό παρόν τῆς Ἐκκλησίας.

13 Οἱ Προκαθήμενοι καί οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἔχοντες πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς σοβαρότητος τῶν ἀνωτέρω προβλημάτων καί ἀγωνιζόμενοι διά τήν ἄμεσον ἀντιμετώπισίν των ὡς *«ὑπηρέται Χριστοῦ καί οἰκονόμοι μυστηρίων Θεοῦ»* (Α΄Κορ. 4,1), διακηρύττομεν ἐξ αὐτῆς τῆς ἕδρας τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας καί ἐπαναβεβαιοῦμεν:

α) Τήν ἀταλάντευτον θέσιν καί ὑποχρέωσιν ἡμῶν πρός διασφάλισιν τῆς ἑνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ *«ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει»* (Ἰούδα 3) τῶν Πατέρων ἡμῶν, τῇ αὐτῇ κοινῇ Θείᾳ Εὐχαριστίᾳ, καί τῇ πιστῇ τηρήσει τοῦ κανονικοῦ συστήματος διακυβερνήσεως τῆς Ἐκκλησίας, διά τῆς ἐν πνεύματι ἀγάπης καί εἰρήνης διευθετήσεως τῶν ἑκάστοτε τυχόν ἀναφυομένων προβλημάτων εἰς τάς πρός ἀλλήλους σχέσεις ἡμῶν.

β) Τήν βούλησιν ἡμῶν διά τήν ταχεῖαν θεραπείαν πάσης κανονικῆς ἀνωμαλίας προελθούσης ἐξ ἱστορικῶν συγκυριῶν καί ποιμαντικῶν ἀναγκῶν, ὡς ἐν τῇ λεγομένῃ Ὀρθοδόξῳ Διασπορᾷ, ἐπί τῷ τέλει τῆς ὑπερβάσεως πάσης τυχόν ξένης πρός τήν ὀρθόδοξον ἐκκλησιολογίαν ἐπιρροῆς. Πρός τοῦτο, χαιρετίζομεν τήν πρότασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νά συγκαλέσῃ διά τό θέμα τοῦτο, ὡς καί διά τήν συνέχισιν τῆς προετοιμασίας τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, Πανορθοδόξους Διασκέψεις ἐντός τοῦ προσεχοῦς ἔτους 2009, εἰς τάς ὁποίας, συμφώνως πρός τήν ἰσχύσασαν πρό τῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων τῆς Ρόδου τάξιν καί πρακτικήν, θά προσκαλέσῃ ἁπάσας τάς Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

γ) Τήν ἐπιθυμίαν ἡμῶν ὅπως, παρά τάς οἱασδήποτε δυσκολίας, συνεχίσωμεν τούς θεολογικούς διαλόγους μετά τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν, ὡς καί τούς διαθρησκειακούς διαλόγους, ἰδιαιτέρως μετά τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καί τοῦ Ἰσλάμ, δοθέντος ὅτι ὁ διάλογος ἀποτελεῖ τόν μόνον τρόπον ἐπιλύσεως τῶν μεταξύ τῶν ἀνθρώπων διαφορῶν, ἰδιαιτέρως εἰς μίαν ἐποχήν, ὡς ἡ σημερινή, κατά τήν ὁποίαν αἱ παντοῖαι διαιρέσεις, περιλαμβανομένων καί ἐκείνων ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας, ἀπειλοῦν τήν εἰρήνην καί ἑνότητα τῶν ἀνθρώπων.

δ) Τήν ὑποστήριξιν ἡμῶν πρός τάς πρωτοβουλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καθώς καί ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, διά τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ σημερινή οἰκολογική κρίσις, ὡς ὀφειλομένη καί εἰς πνευματικούς καί ἠθικούς λόγους, καθιστᾷ ἐπιτακτικόν τό χρέος τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως συμβάλλῃ διά τῶν εἰς τήν διάθεσιν αὐτῆς πνευματικῶν μέσων, εἰς τήν προστασίαν τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνθρωπίνης ἀπληστίας. Πρός τοῦτο ἐπαναβεβαιοῦμεν τόν καθορισμόν τῆς 1ης Σεπτεμβρίου, πρώτης ἡμέρας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ὡς ἡμέρας εἰδικῶν προσευχῶν διά τήν προστασίαν τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, καί ὑποστηρίζομεν τήν εἰσαγωγήν τοῦ θέματος τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἰς τήν κατηχητικήν, κηρυγματικήν καί ἐν γένει ποιμαντικήν δρᾶσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν, ὡς τοῦτο ἤδη συμβαίνει εἰς ὡρισμένας ἐξ αὐτῶν.

ε) Τήν ἀπόφασιν ὅπως προβῶμεν εἰς τάς ἀναγκαίας ἐνεργείας, ἵνα συσταθῇ Διορθόδοξος Ἐπιτροπή πρός μελέτην τῶν θεμάτων βιοηθικῆς, ἐπί τῶν ὁποίων ὁ κόσμος ἀναμένει καί τήν τοποθέτησιν τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ταῦτα ἀπευθύνοντες πρός τόν ἀνά τόν κόσμον Ὀρθόδοξον λαόν καί τήν οἰκουμένην, εὐχόμεθα «ἔτι καί ἔτι» ἡ εἰρήνη, ἡ δικαιοσύνη καί ἀγάπη τοῦ Θεοῦ νά ἐπικρατήσουν τελικῶς εἰς τήν ζωήν τῶν ἀνθρώπων.

«Τῷ δέ δυναμένῳ ὑπέρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἤ νοοῦμεν, κατά τήν δύναμιν τήν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Ἐφεσίους 3,20-21). Ἀμήν.

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 12ῃ Ὀκτωβρίου 2008.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
† Ὁ Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος
† Ὁ Ἀντιοχείας Ἰγνάτιος
† Ὁ Ἱεροσολύμων Θεόφιλος
† Ὁ Μόσχας Ἀλέξιος
† Ὁ Μαυροβουνίου Ἀμφιλόχιος
(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Σερβίας)
† Ὁ Τρανσυλβανίας Λαυρέντιος
(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Ρουμανίας)
† Ὁ Βιδινίου Δομετιανός
(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας)
† Ὁ Ζουκδίδι Γεράσιμος
(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Γεωργίας)
† Ὁ Κύπρου Χρυσόστομος
† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος
† Ὁ Βρότσλαβ Ἱερεμίας
(ἐκ προσώπου τῆς Ἐκκλησίας Πολωνίας)
† Ὁ Τιράνων Ἀναστάσιος
† Ὁ Τσεχίας καί Σλοβακίας Χριστοφόρος

Χρονικό τῆς ἐπισκέψεως

τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων καί τῶν Ἐκπροσώπων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στή Ρόδο (15-10-2008).

Ἱστορικές στιγμές ἔζησε ἡ Ρόδος κατά τήν ἔλευση τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων καί τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε στά πλαίσια τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ ἔτους 2008 ὡς ἔτους τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου.

Ἡ ὑποδοχή τους πραγματοποιήθηκε τό πρωί τῆς 15ης Ὀκτωβρίου στό ἀεροδρόμιον «ΔΙΑΓΟΡΑΣ» τῆς Ρόδου ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ρόδου κ. Κύριλλο, τούς Σεβ. Μητροπολίτες Σύμης κ. Χρυσόστομο, Καρπάθου καί Κάσου κ. Ἀμβρόσιο, Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιο, τόν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Ἁλικαρνασσοῦ κ. Ἐμμανουήλ, τόν Καθηγούμενο καί Πατριαρχικό Ἔξαρχο Πάτμου Παν. Ἀρχιμ. κ. Ἀντίπα, καί τούς ἐκπροσώπους τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν.

Ἀκολούθησε ἡ ἄφιξη στόν Καθεδρικό Ἱερό Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἀπ' ὅπου ὁ Παναγιώτατος ἀπηύθυνε μήνυμα πρός τόν Ροδιακό λαό, τονίζοντας χαρακτηριστικά: «*Μέ πολλή συγκίνηση βρισκόμαστε καί πάλι στά ἱερά χώματα τῆς Δωδεκανήσου, καί μάλιστα στή θεόσωστη Ρόδο, πού εἶναι πάντοτε ἕνα πανέμορφο καί εὐωδιαστό ρόδο στό ἀκριβό ἀνθοστέφανο τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, σέμνωμα καί καύχημα τῆς βαθυσέβαστης Μητέρας Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως*», καί κατέληξε λέγοντας: «*Τέκνα ἀγαπητά, μαζί μέ τόν καλό σας Ποιμενάρχη Ἱερώτατο ἀδελφό Μητροπολίτη Ρόδου κ.κ. ΚΥΡΙΛΛΟ, πού νέος καί ἐνθουσιώδης καθώς εἶναι, ἀγωνίζεται φιλόπονα γιά τήν πνευματική σας πρόοδο καί Ἐκκλησιαστική εὐταξία, μαζί μέ τούς καλούς σας ἱερεῖς, μικροί καί μεγάλοι, ὅταν ἀνάβετε κερί στήν Παναγία Κρεμαστή, στήν Παναγία τήν Τσαμπίκα ἤ τήν Σκιαδενή, στόν Ἅγιο Κωνσταντῖνο τόν Ὑδραῖο ἤ στόν Ἅγιο Μαλαχία τόν Λίνδιο, νά λέτε ἐκ βαθέων ἕνα "Κύριε ἐλέησον" καί γιά τή Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, γιά ὅλες τίς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, τῶν ὁποίων οἱ Σεπτοί Προκαθήμενοι καί Ἀντιπρόσωποι σᾶς τιμοῦν μέ τήν παρουσία τους καί κάνουν τήν σημερινή ἡμέρα ὄντως ἱστορική γιά τήν Ρόδο. Μία προσευχή γιά ὅλους τούς Χριστιανούς, πού ζοῦν στά πέρατα τῆς Οἰκουμένης*».

Ἀκολούθησε ἡ ἐπίσημη Δοξολογία στόν Καθεδρικό Ἱερό Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Στήν προσφώνησή του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου μεταξύ ἄλλων ἀνέφερε ὅτι: «*ἡ Ἱερά Μητρόπολις Ρόδου καί σύμπας ὁ εὐλαβής Ροδιακός Λαός, ἐνδεδυμένοι στολήν λαμπράν εὐφροσύνης καί ἀγαλλιάσεως, ὑποδέχονται τήν Ὑμετέραν Σεπτήν Κορυφήν μετά χαρᾶς μεγάλης σφόδρα, διότι ἐν μέσῳ ἡμῶν ἔχομεν τόν Πατριάρχην καί Ἀρχηγέτην τῆς ὑπ' οὐρανόν Ὀρθοδοξίας καί τοῦ Γένους, τόν Πρόεδρον τῶν Προέδρων τῶν Ἁγιωτάτων Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς Οἰκουμένης τόν στύλον, τῆς Ὀρθοδόξου μαρτυρίας καί ἑνότητος τόν συντονιστήν, τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τήν ὁρατήν κεφαλήν, τόν ὁραματιστήν καί εἰρηνοφόρον Πατριάρχην τοῦ διαλόγου καί τῆς καταλλαγῆς, τόν προστάτην τοῦ*

φυσικοῦ περιβάλλοντος καί τῆς δημιουργίας». Στή συνέχεια τόνισε: *«Ἡ ἀφορμή τῆς ἱερᾶς ταύτης ἀποδημίας ἐκ Φαναρίου ἔγκειται εἰς τήν ἀφιέρωσιν τοῦ παρόντος ἔτους εἰς τόν θεοκήρυκα Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν Παῦλον, ἐκ τοῦ οὐρανοφθόγγου στόματος τοῦ ὁποίου καί ἡ νῆσος αὕτη τῶν Ροδίων ἔλαβε τό σταυροαναστάσιμον μήνυμα καί τήν διδασκαλίαν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου».* Ἀκολούθησε ἡ προσφώνηση τοῦ Δημάρχου Ροδίων κ. Χατζῆ Χατζηευθυμίου. Ἐκ μέρους τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιφώνησε ἡ Α.Θ. Μακαριότης, ὁ Πάπας καί Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ.κ Θεόδωρος.

Μετά τήν ἐπίσημη Δοξολογία ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης, οἱ Μακαριώτατοι Προκαθήμενοι καί Ἐκπρόσωποι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπισκέφθηκαν τό Δημαρχεῖο τῆς Ρόδου, ὅπου ὁ Παναγιώτατος ἐγκαινίασε τήν ἀνακαινισθεῖσα αἴθουσα ἐθιμοτυπίας καί ἀποκάλυψε ἀναμνηστική πλάκα. Ἀκολούθησε δεξίωση ἐκ μέρους τοῦ Δημάρχου Ροδίων, ὁ ὁποῖος στήν προσφώνησή του ἐξῆρε τήν σπουδαιότητα τῆς ἐπισκέψεως γιά τό νησί τῆς Ρόδου.

Ἑπόμενος σταθμός ἦταν ἡ Λίνδος, ὁ τόπος στόν ὁποῖο ἐπιβιβάστηκε καί ἐκήρυξε τόν Σταυρωθέντα καί Ἀναστάντα Κύριο ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, Παῦλος. Ἀκολούθησε δέηση στόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μετά τό πέρας τῆς ὁποίας ὁ Παναγιώτατος ἀπεκάλυψε ἀναμνηστική πλάκα. Στή συνέχεια ὁ Δήμαρχος Λινδίων κ. Ἐμμανουήλ Παλλάς παρέθεσε ἐπίσημο γεῦμα στό ξενοδοχεῖο «ATRIUM PALACE», εὐγενῆ προσφορᾷ τῶν ἰδιοκτητῶν κ. Γ. Χατζηκωνσταντίνου καί κ. Κ. Κωνσταντινίδου. Κατά τήν διάρκεια τοῦ γεύματος προσφώνησε ὁ Δήμαρχος Λινδίων καί ἀντιφώνησε ἐκ μέρους τῶν Ἐκπροσώπων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μπίχατς καί Πέτροβατς κ.κ. Χρυσόστομος, ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριάρχου Σερβίας κ.κ. Παύλου.

Τό ἀπόγευμα στό ξενοδοχεῖο «RODOS PALACE» συνεχίστηκαν οἱ ἐργασίες τοῦ Παυλείου Συμποσίου μετά τό πέρας τῶν ὁποίων ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου, Ἄρχων Κανστρίνσιος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κ. Ἰωάννης Μαχαιρίδης, παρέθεσε ἐπίσημο δεῖπνο πρός τιμήν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου καί τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων. Κατά τή διάρκεια τοῦ δείπνου προσφώνησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου, ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου καί ἀντιφώνησε ἡ Α. Μακαριότης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τσεχίας καί Σλοβακίας κ.κ. Χριστοφόρος. Στή διάρκεια τοῦ δείπνου προσεφέρθησαν ἀναμνηστικά. Ἡ φιλοξενία τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ καθώς καί τῶν λοιπῶν ὑψηλῶν ἐπισκεπτῶν ἀπετέλεσε εὐγενῆ προσφορά τῶν, Ἄρχοντος Χαρτουλαρίου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κ. Βασιλείου Καμπουράκη καί κ. Ἀντωνίου Καμπουράκη. Ἡ ἀναχώρηση μέ προορισμό τήν Κρήτη ἔγινε τό πρωί τῆς ἑπομένης ἡμέρας, 16 Ὀκτωβρίου.

Ἡ Τοπική Ἐκκλησία θά κρατήσει γιά πάντα χαραγμένη στήν ἱστορική της μνήμη τήν ἡμέρα αὐτή, ἡ ὁποία θά γραφεῖ μέ χρυσά γράμματα στόν πίνακα τῶν Ὀρθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Συναντήσεων, οἱ ὁποῖες πραγματοποιήθηκαν στή Ρόδο. Ὁ Ροδιακός λαός ἐπέδειξε γιά μία ἀκόμη φορά τά ἀπεριόριστα αἰσθήματα σεβασμοῦ, ἀγάπης καί ἀφοσιώσεως πρός τό πρόσωπο τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου καί πρός τόν θεσμό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. ■

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΤΗΝ 15-10-2008[1]

Εὐλογημένε λαὲ τῆς Ρόδου,

Μὲ πολλὴ συγκίνησι βρισκόμαστε καὶ πάλι στὰ ἱερὰ χώματα τῆς Δωδεκανήσου, καὶ μάλιστα στὴν θεόσωστη Ρόδο, ποὺ εἶναι πάντοτε ἕνα πανέμορφο καὶ εὐωδιαστὸ ρόδο στὸ ἀκριβὸ ἀνθοστέφανο τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, σέμνωμα καὶ καύχημα τῆς βαθυσέβαστης Μητέρας Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Δοξάζουμε τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ποὺ μᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ δοῦμε ξανὰ τὰ ποθητὰ καὶ προσφιλέστατα πρόσωπά σας! Ὅλων σας! Κλήρου καὶ λαοῦ, ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων.

Ξεκινήσαμε, ἀγαπητοί, μαζὶ μὲ τοὺς ἁγίους Ἀδελφούς, τοὺς Μακαριωτάτους Προκαθημένους καὶ λοιποὺς Ἱερωτάτους ἐκπροσώπους τῶν ἀνὰ τὸν κόσμο Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, μετὰ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύναξι, ποὺ εἴχαμε στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ διαρκοῦντος τοῦ Θεολογικοῦ Συμποσίου πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ποὺ διοργανώθηκε ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο γιὰ νὰ ἑορτασθοῦν τὰ 2000 χρόνια ἀπὸ τὴν γέννησί του, ξεκινᾶμε νὰ ἐπισκεφθοῦμε προσκυνηματικῶς μερικὰ ἀπὸ τὰ σημεῖα, ποὺ ἁγίασε μὲ τὴν παρουσία του ὁ κορυφαῖος Ἀπόστολος καί, ὁπωσδήποτε, δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν συμπεριλάβωμε στὴν ἱερὰ ἀποδημία μας αὐτὴ τὴν περιάκουστη Ρόδο, ἀπὸ ὅπου, κατὰ τὴν διήγησι τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, διῆλθεν ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος καὶ ἀποβιβάσθηκε στὴ Λίνδο. Δὲν ἦταν καὶ ἐξ ἄλλου δυνατόν, μετὰ τὴν Σύναξί μας, νὰ μὴν ἔλθωμε στὸν χῶρο, ὅπου τὸ πρῶτον συνειδητοποιήθηκε ἡ ἀνάγκη κι ἀναπτύχθηκε ἡ ἰδέα τῶν κατὰ περιοχὰς «Συνάξεων τῶν Ἀρχιερέων», λόγῳ τῶν καιρικῶν περιστάσεων, ποὺ προκάλεσε ἡ θύελλα τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, καὶ οἱ ὁποῖες ὑπῆρξαν προάγγελοι καὶ προτυπώσεις τόσο τῶν Συνάξεων τῆς ὅλης Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου, τὰς ὁποίας ἐπὶ τῆς Πατριαρχίας ἡμῶν ἐγκαινιάσαμεν, ὅσο καὶ τῶν Ἱερῶν Συνάξεων τῶν ἁγίων Προκαθημένων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἔτσι εἴμαστε σήμερα ὅλοι κοντὰ σας, τιμώντας μαζί σας τὸν θεόσοφο καὶ θεοκήρυκα Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν καὶ φέρνοντάς σας τὴν ἐκτενῆ ἀγάπη καὶ τὴν εὐλογία, ὄχι μόνον τοῦ ἀκανθοστεφανωμένου καὶ μαρτυρικοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Θρόνου, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ ὡραία πόλις σας τιμήθηκε, ἀγαπητοί, καὶ πα-

1. Στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν παρατίθενται οἱ ὁμιλίες-προσφωνήσεις-ἀντιφωνήσεις ποὺ ἀντηλλάγησαν καθ' ὅλην τὴν πορεία τῆς πατριαρχικῆς ἐπισκέψεως στὴ Ρόδο.

λαιότερα ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο μὲ τὴν σύγκλησι σ' αὐτὴν τῶν ἱστορικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων, ποὺ ἄνοιξαν νέα παράθυρα στὶς σχέσεις τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τόσο μεταξύ τους, ὅσο καὶ μὲ τὸν ὑπόλοιπο χριστιανικὸ κόσμο. Ἀκόμη, μὲ πολλὲς συνεδρίες διαφόρων ἐπιτροπῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ ἄλλων διεκκλησιαστικῶν ὀργανισμῶν καὶ Θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν, πάντοτε μὲ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἐδῶ στὴ Ρόδο τέθηκαν οἱ βάσεις γιὰ μία καλύτερη καὶ ἀποτελεσματικότερη διορθόδοξη συνεννόησι καὶ ἔγιναν ἐργώδεις προσπάθειες γιὰ μία διαχριστιανικὴ ἀλληλοκατανόησι καὶ προσέγγισι, μέσα στὴν ταραγμένη ἐποχή, ποὺ ζοῦμε. Σὲ ὅλο τὸν κόσμο, καὶ στὰ ταμεῖα γνώσεων καὶ τὶς ἐγκυκλοπαίδειες ἡ Ρόδος δὲν εἶναι πιὰ γνωστὴ μόνον ὡς ἡ πατρίδα τοῦ Διαγόρα, τὸ *«Νησὶ τῶν Ἱπποτῶν»*, τὸ κοσμοπολίτικο κέντρο, ὅπου συναντήθηκαν καὶ συναντῶνται πολλὰ πολιτιστικὰ ρεύματα, τὸ μοναδικὸ θέρετρο, ὁ ἀγαπημένος προορισμὸς τῶν περιηγητῶν ἀπὸ κάθε γωνιὰ τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ νησὶ τῆς Ὀρθοδοξίας, στὸ ὁποῖο ἀναφέρονται συστηματικὰ ὅλοι οἱ μελετηταὶ καὶ ἐρευνηταὶ τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων καὶ ὅλοι οἱ ἐπιφορτισμένοι μὲ τὸ καθῆκον τῆς διεξαγωγῆς διαλόγων Ἱεράρχαι, Θεολόγοι καὶ λοιποὶ διακεκριμένοι ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἕνα δεῖγμα τῆς πολλῆς στοργῆς καὶ βαθείας ἐκτιμήσεως, ποὺ ἡ Μητέρα Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως τρέφει γιὰ σᾶς, γιὰ τὸ νησί σας καὶ γιὰ ὅλη τὴν τοπικὴ Ἐκκλησία καὶ τὸν λαὸ τῆς Δωδεκανήσου εὐρύτερα.

Γνωρίζομεν ὅτι καὶ σεῖς μᾶς ἀγαπᾶτε καὶ σεμνύνεσθε, ποὺ εὑρίσκεσθε ἐκκλησιαστικῶς κατ' εὐθείαν ὑπὸ τὴν σκέπη, τὸ θάλπος καὶ τὴν προστασία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ποὺ εἶναι ἡ Κιβωτὸς καὶ ἡ εὐσεβὴς πηγὴ τοῦ Γένους, τὸ ἄσβεστο Φανάρι τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἔχετε ἀποδείξει, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ Δωδεκανήσιοι, καὶ μάλιστα σὲ πάρα πολὺ δύσκολες ὧρες, ὅταν δεχόσασταν φοβερὲς πιέσεις ἀπὸ ξένους πρὸς τὸ Γένος καὶ τὴν Ὀρθοδοξία χώρους καὶ δυνάμεις ἰσχυρές. Ἐσταθήκατε ὄρθιοι, σταθεροὶ καὶ ἀμετακίνητοι στὴν ἁγία κληρονομία τῶν πατέρων σας καὶ τὴν ἐτιμήσατε. Δὲν *«ἐπαισχύνθητε τὴν ἅλυσιν»* ἡμῶν (πρβλ. Β΄ Τιμ. 1:16), ὅπως ὁ Ἀπόστολος Τιμόθεος δὲν ντρεπόταν γιὰ τὶς ἁλυσίδες τοῦ φυλακισμένου, χάριν τοῦ Χριστοῦ, διδασκάλου καὶ πνευματικοῦ του πατρὸς μεγάλου Ἀποστόλου Παύλου, μᾶλλον δὲ καὶ ἐθεωρούσατε ὕψιστο καύχημά σας τὸ νὰ μετέχετε στὴν δοκιμασία τῆς Μητέρας Ἐκκλησίας καὶ νὰ γίνεσθε πρόθυμα συγκυρηναῖοι τοῦ Σταυροῦ της. Τὸ ἔχουμε χαράξει αὐτὸ βαθειὰ μέσα στὴν καρδιά μας καὶ σᾶς νιώθουμε νὰ εὑρίσκεσθε πάντοτε. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ εἴσθε ἀδιάκοπα στὸ κέντρο τῶν προσευχῶν μας. Προσευχόμεθα στὸ Φανάρι μπροστὰ στὴν Παμμακάριστο καὶ στὴν Φανερωμένη τῆς Κυζίκου, μπροστὰ στὸν Κίονα τῆς Φραγγελώσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ μπροστὰ στὴν Ἁγία Εὐφημία, ὁ Θεὸς μὲ τὴν χάριν καὶ τὸ ἔλεός Του νὰ σκεπάζῃ πάντοτε τὴ Ρόδο καὶ ὅλα τὰ Δωδεκάνησα, μέχρι καὶ τὴ μικρὴ Ρώ, ποὺ δὲν τὴν διακρίνει στὸ χάρτη τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ νὰ χαρίζῃ σ' ὅλους σας, καὶ στοὺς ξενιτεμένους σας, ποὺ βρίσκονται στὶς ἐσχατιὲς τῆς γῆς, πλούσια τὰ ἐλέη Του καὶ τοὺς οἰκτιρμούς Του.

Πονέσαμε πολὺ γιὰ τὶς μεγάλες πυρκαϊὲς, ποὺ σᾶς ἔπληξαν τὸ περασμένο καλοκαίρι. Καθὼς καίγονταν τὰ δάση σας, οἱ περιουσίες καὶ τὰ σπίτια σας, οἱ φλόγες ἄγγιζαν τὴν καρδιά μας καὶ κάναμε δεήσεις γιὰ τὴν περιστολὴ τοῦ κακοῦ καὶ γιὰ νὰ σᾶς στείλῃ ὁ Θεὸς δρόσον παρακλήσεως ὡς δρόσον Ἑρμών. Ποτὲ ξανὰ νὰ μὴν ζήσετε τέτοια συμφορά! Καὶ γιὰ νὰ κλείσῃ γρηγορώτερα ἡ πληγή, φυτέψτε ἀμέσως δένδρα! Πολλὰ δένδρα, ὅπως σοφὰ συμβούλευε τοὺς πατέρες σας ὁ ἁγιασμένος Γέροντας τῆς Δωδεκανήσου π. Ἀμφιλόχιος Μακρῆς. Νὰ ξαναγίνῃ ἡ Ρόδος καταπράσινη καὶ νὰ γεμίσῃ πεταλοῦδες, νὰ θυμᾶστε τὸν Παράδεισο!

Τέκνα ἀγαπητά, μαζὶ μὲ τὸν καλὸ σας Ποιμενάρχη Ἱερώτατο ἀδελφὸ Μητροπολίτη κ. Κύριλλο, ποὺ, νέος καὶ ἐνθουσιώδης καθὼς εἶναι, ἀγωνίζεται φιλόπονα γιὰ τὴν πνευματική σας πρόοδο καὶ ἐκκλησιαστικὴ εὐταξία, μαζὶ μὲ τοὺς καλούς σας ἱερεῖς, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὅταν ἀνάβετε κερὶ στὴν Παναγία τὴν Κρεμαστή, στὴν Παναγία τὴν Τσαμπίκα ἢ τὴν Σκιαδενή, στὸν Ἅγιο Κωνσταντῖνο τὸν Ὑδραῖο ἢ στὸν Ἅγιο Μαλαχία τὸν Λίνδιο, νὰ λέτε *«ἐκ βαθέων»* ἕνα *«Κύριε, ἐλέησον!»* καὶ γιὰ τὴ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, γιὰ ὅλες τὶς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, τῶν ὁποίων οἱ σεπτοὶ Προκαθήμενοι καὶ Ἀντιπρόσωποι σᾶς τιμοῦν μὲ τὴν παρουσία τους καὶ κάνουν τὴν σημερινὴ ἡμέρα ὄντως ἱστορικὴ γιὰ τὴ Ρόδο. Μία προσευχὴ γιὰ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς ποὺ ζοῦν στὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης!

Δὲν ἐπιθυμοῦμε νὰ σᾶς κρατήσωμε περισσότερο. Στέλνομε ἀπὸ τὴν Πλατεῖα τούτη τῆς Ἐλευθερίας κι ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ χαιρετισμὸ ἐγκάρδιο καὶ εὐλογία Πατρικὴ καὶ Πατριαρχικὴ ὁλόψυχη σὲ ὅλο τὸν εὐσεβῆ καὶ ἀξιονόμαστο Δωδεκανησιακὸ λαό, σὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς ἄρχοντες, τόσο τοὺς τοπικούς, ὅσο καὶ στοὺς ἐν Ἀθήναις Κυβερνητικοὺς καὶ Πολιτειακούς, καὶ κατακλείομε μὲ τὴν εὐχὴ καὶ προτροπὴ τοῦ τιμωμένου Ἀποστόλου Παύλου *«Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν»* (Β΄ Κορ. 13:11). ■

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΡΟΔΟΥ

κ. ΚΥΡΙΛΛΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑΝ ΕΝ ΤΩι ΙΕΡΩι ΚΑΘΕΔΡΙΚΩι ΝΑΩι ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ (15-10-2008)

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα.

Μακαριώτατοι Προκαθήμενοι καὶ Σεβασμιώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Σεβασμιώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες.

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε, ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Ἁγιότητος, τοῦ Πάπα Βενεδίκτου τοῦ ΙΣΤ'.

Κύριοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν.

Φιλόχριστε καὶ ἠγαπημένε Λαὲ τοῦ Θεοῦ.

Αἶνον καὶ δοξολογίαν ἀναπέμπομεν τῷ ἐν Τριάδι προσκυνουμένῳ Θεῷ ἡμῶν, διότι σήμερον, ἐν Ρόδῳ, χαρᾶς τὰ πάντα πεπλήρωται τῆς εὐλογητῆς ἐπισκέψεως ταύτης τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν εἰληφότα.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Ρόδου καὶ σύμπας ὁ εὐλαβὴς ροδιακὸς Λαός, ἐνδεδυμένοι στολὴν λαμπρὰν εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως, ὑποδέχονται τὴν Ὑμετέραν Σεπτὴν Κορυφὴν μετὰ χαρᾶς μεγάλης σφόδρα, διότι ἐν μέσῳ ἡμῶν ἔχομεν τὸν Πατριάρχην καὶ Ἀρχηγέτην τῆς ὑπ' οὐρανὸν Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Γένους, τὸν Πρόεδρον τῶν Προέδρων τῶν Ἁγιωτάτων Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς Οἰκουμένης τὸν στῦλον, τῆς Ὀρθοδόξου μαρτυρίας καὶ ἑνότητος τὸν συντονιστήν, τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τὴν ὁρατὴν κεφαλήν, τὸν ὁραματιστὴν καὶ εἰρηνοφό-

ρον Πατριάρχην τοῦ διαλόγου καὶ τῆς καταλλαγῆς, τὸν προστάτην τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς δημιουργίας.

Καὶ τὴν χαρὰν ἡμῶν ἐπαυξάνει ἡ παρουσία τῆς συνοδευούσης τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα Ἱερᾶς χορείας, τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ τῶν Μακαριωτάτων Προέδρων καὶ ἐκπροσώπων τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων καὶ Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἡ ἐκ τῆς παρουσίας αὐτῶν εὐλογία διὰ τὴν νῆσον ταύτην.

Ἡ εἰκών αὕτη ὑπενθυμίζει τὰς ἐν Ρόδῳ Πανορθοδόξους Διασκέψεις, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλεσαν τὴν βάσιν τῆς συγχρόνου μαρτυρίας τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἡ ἀφορμὴ τῆς ἱερᾶς ταύτης Ἀποδημίας ἐκ Φαναρίου ἔγκειται εἰς τὴν ἀφιέρωσιν τοῦ παρόντος ἔτους εἰς τὸν θεοκήρυκα Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν Παῦλον, ἐκ τοῦ οὐρανοφθόγγου στόματος τοῦ ὁποίου καὶ ἡ νῆσος αὕτη τῶν Ροδίων ἔλαβε τὸ σταυροαναστάσιμον μήνυμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Τὸ κήρυγμά του ἀνέτειλε εἰς τὴν νῆσον τοῦ Ἡλίου καὶ τοῦ φωτὸς τὸν ἀληθινὸν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης καὶ τὸ ἐκ φωτὸς ἀΐδιον φῶς, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ ἐφύλαξε ὁ ροδιακός Λαός τὴν ἱερὰν παρακαταθήκην ταύτην διὰ μέσου τῶν αἰώνων μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἐπηύξησε τὸ τάλαντον καὶ ἐτίμησε τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ Ὀρθοδόξου, «διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας» καὶ μὲ ἐφόδιον τὴν πίστιν τῶν Ἀποστόλων καὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν τῶν Πατέρων. Ἐδῶ, ἔνθα διεσταυρώθησαν λαοί, φυλαὶ καὶ γλῶσσαι, εἰς τὸ ἐνταῦθα σταυροδρόμιον τῶν πολιτισμῶν, εἰς τὴν τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ σμαράγδου φέρουσαν Ρόδον ὑπῆρξαν ζωηροὶ οἱ ἀγῶνες ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος, ἀκοίμητος ἡ πιστότης καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀείποτε ἐνεργοῦσα καὶ δρῶσα ἡ ἄνευ ὅρων καὶ ὁρίων ἀφοσίωσις εἰς τὰ ὅσια καὶ ἱερὰ τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ὁ ἀγὼν οὗτος ἐνισχύθη ἐκ τῆς πίστεως εἰς τὸν δωρεοδότην Θεὸν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος τῆς ὁποίας ἡ Ρόδος ἀποτελεῖ προέκτασιν, ἔκφρασιν καὶ ἔκφανσιν.

Εἰς ἡμέρας καὶ καιροὺς ἀμφιβολιῶν, δυσπιστίας καὶ ἀνασφαλείας, εἰς χρόνους κρίσεως τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ συνεπείᾳ τούτου ἐγκλωβισμοῦ εἰς τὴν διαρκῆ ἐπιδίωξιν ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ κοσμικῶν ἀξιωμάτων, ἡ μαρτυρία Ὀρθοδοξίας καὶ Ὀρθοπραξίας ἐκ μέρους τῆς Ἁγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας ἔρχεται νὰ δώσῃ μήνυμα ἐλπίδος, ζωῆς καὶ σωτηρίας καὶ νὰ νοηματοδοτήσῃ τὴν φαινομενικῶς στερουμένην βαθυτέρου νοήματος ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, σήμερον, τείνει νὰ γίνῃ θιασώτης τοῦ «φάγομεν, πίομεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν», ἀντὶ τοῦ σωστικοῦ παυλείου «ζηλοῦτε τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα» (Α΄ Κορ. 12,31) καὶ τοῦ *«μή τις κακὸν ἀντὶ ἀγαθοῦ τινι ἀποδῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας»* (Α΄ Θεσ. 5,15).

Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, τὸν ὑπέρμαχον καὶ διαπρύσιον τοῦτον κήρυκα τῶν ἀκαταλύτων χριστιανικῶν ἀξιῶν τῆς ἐλευθερίας, τῆς εἰρήνης, τῆς ἰσότητος, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καταλλαγῆς, τὸν μετὰ τὸν Ἕνα πρῶτον, τὸν Ἀπόστολον Παῦλον τιμᾶ καὶ προβάλλει τὸ Σεπτὸν Οἰκουμενικὸν ἡμῶν Πατριαρχεῖον καὶ σύμπασα ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, προχθὲς εἰς τὸ Φανάριον, χθὲς εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, σήμερον ἐν Ρόδῳ καὶ αὔριον ἐν Κρήτῃ.

Θρησκευόμενος ἐκ παραδόσεως καὶ πεποιθήσεως ὁ ροδιακός Λαὸς συναισθάνεται καὶ ἐκτιμᾶ τὴν μεγάλην σημασίαν καὶ τὸν συμβολισμὸν τῆς ἱερᾶς ταύτης πορείας καὶ τῆς σημερινῆς ἐπισκέψεώς σας εἰς τὴν Ρόδον, τὴν νῆσον τοῦ φωτός, τὴν νῆσον τῆς Παναγίας τοῦ Φιλερήμου, τῆς Τσαμπίκας, τῆς Καθολικῆς, τῆς Σκιαδενῆς, τῆς Ὑψενῆς, τῆς Φανερωμένης, τὴν νῆσον τῶν Ἁγίων Φανουρίου τοῦ θαυματουργοῦ, Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου, Εὐθυμίου τοῦ ἐκ Ρόδου, Μελετίου τοῦ ἐκ Λάρδου καὶ Μαλαχία τοῦ Λινδίου. Διὰ τοῦτο καὶ πανηγυρίζει τὸ μεγάλον καὶ ἱστορικὸν διὰ τὴν παυλικὴν Ρόδον γεγονὸς, τὸ ὁποῖον ἔρχεται ἐπὶ τὰς καρδίας μας *«ὡς δρόσος Ἑρμὼν ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιών»*, ὡς δρόσος παρακλήσεως, μετὰ τὴν θλῖψιν τὴν τρώσασαν τὰς καρδίας ἡμῶν ἐκ τῆς καταστροφικῆς μανίας τοῦ παμφάγου πυρὸς, τὸ ὁποῖο παρηνάλωσε κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἰούλιον μέγα μέρος τοῦ φυσικοῦ πλούτου τοῦ εὐλογημένου τόπου μας.

Ἡ σεπτή, εὐλογημένη καὶ χαριτωμένη παρουσία Ὑμῶν, Παναγιώτατε, Μακαριώτατοι καὶ Σεβασμιώτατοι, τονώνει τὴν πίστιν τοῦ ροδιακοῦ Λαοῦ καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸ πάνσεπτον Οἰκουμενικὸν ἡμῶν Πατριαρχεῖον καὶ ἀναζωογονεῖ τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸν Πατριάρχην του. Ἡ προσγενομένη ἡμῖν τιμὴ εἶναι ὑψίστη καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη ἱστορικὴ καὶ μεγάλη, ἡ ὁποία θὰ ἐντυπωθεῖ εἰς τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν.

Ἡμεῖς δὲ πάντες, κλῆρος καὶ Λαός, ὑψοῦμεν χεῖρας ἱκέτιδας, πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Παύλου ἡμῖν κηρυχθέντα Θεόν, ἀναφωνοῦντες καὶ λέγοντες: Βαρθολομαίου τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ πάντων τῶν Προκαθημένων τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πολλὰ τὰ ἔτη, εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἁγιασμὸν πάντων ἡμῶν.

Ἀμήν. ■

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΗΣ Α. Θ. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ Β΄

ΕΝ ΤΩι ΙΕΡΩι ΚΑΘΕΔΡΙΚΩι ΝΑΩι ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα κ. Βαρθολομαῖε,

Μακαριώτατοι καὶ Θειότατοι Προκαθήμενοι τῶν λοιπῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων,

Μακαριώτατοι Πατριάρχαι καὶ Ἀρχιεπίσκοποι τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων καὶ Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν,

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Ρόδου κ. Κύριλλε,

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Ἐντιμότατοι Ἄρχοντες τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως,

Εὐλογημένα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας,

Ἀφοῦ ἐπερατώσαμε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὰς ἐργασίας τῆς ἱερᾶς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων, ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη τῇ κανονικῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ ἀρχίσαμε ἐν εὐλογίαις τὸ Ἐπιστημονικὸν Συμπόσιον πρὸς τιμὴν τοῦ Μεγάλου Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν καὶ Κορυφαίου Ἁγίου Παύλου, τὸ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς δισχιλιετοῦς ἀμφιετηρίδος ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ συγκληθέν, ἐξεκινήσαμε προσκυνηματικὴν πορείαν εἰς ὡρισμένας περιοχὰς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀπὸ τὰς ὁποίας διῆλθεν εὐαγγελιζόμενος τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐν

Αὐτῷ νέαν ζωὴν καὶ σωτηρίαν ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος. Εἰς τὰ πλαίσια τῆς πορείας αὐτῆς ἤλθομεν καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν καὶ περιάκουστον Ρόδον, τὴν ὡραίαν πρωτεύουσαν τῆς ἀρχαιόθεν ἑλληνικωτάτης Δωδεκανήσου. Δοξάζομεν ἀπὸ καρδίας τὸ Πανάγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος μᾶς ἐπεφύλαξε αὐτὴν τὴν μεγάλην χαράν.

Ὁ Καθεδρικὸς οὗτος Ναός, ὁ κεκοσμημένος μὲ τὰς μοναδικῆς τέχνης ἁγιογραφίας τοῦ ἀειμνήστου πολυταλάντου Ἀϊβαλιώτου Φώτη Κόντογλου, εἶναι ἀφιερωμένος εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου. Ἀλλ' ἡ ὅλη παρουσία καὶ πορεία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἕνας διαρκὴς Εὐαγγελισμός. Θεῖαι Γραφαί, Πατερικὴ διδασκαλία, ἀσκητικὴ πρακτική, ἱεραὶ Ἀκολουθίαι, καὶ μάλιστα τὸ μέγα μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ ἄξων καὶ ἡ συνισταμένη τοῦ ὅλου ἐκκλησιαστικοῦ βίου, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἕνα μεγαλόφωνον: «*Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην! Αἰνεῖτε, οὐρανοί, Θεοῦ τὴν δόξαν!*». Ἡ μεγάλη χαρά, ἡ πάντων χαρά, ἡ παγκόσμιος χαρά, εἶναι ὁ σαρκωθεὶς καὶ ἐνανθρωπήσας ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου προαιώνιος Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος ἐγένετο Υἱὸς Ἀνθρώπου δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν. Αὐτός, ἡ χαρὰ τῶν Ἀγγέλων, ἦλθε καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειάν μας, τὴν ἀγωνίαν μας, τὸν φόβον μας, τὸ δάκρυ μας, τὴν ἀβεβαιότητά μας, τὸν πόνον μας, καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἀπαίσιον θάνατόν μας, καὶ μετεποίησε διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ ἡμετέρου φυράματος καὶ διὰ τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεώς Του, εἰς φῶς, ἐλπίδα, παραμυθίαν, βεβαιότητα, χαράν, σωτηρίαν καὶ ζωὴν ἀληθινὴν καὶ αἰώνιον. Καὶ εἰς τὴν ὅλην αὐτὴν σωτήριον περὶ ἡμᾶς οἰκονομίαν Του, τὴν ὁποίαν ἦλθεν εὐαγγελιζόμενος καὶ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ὁ μέγας Ἀπόστολός Του Παῦλος, κεντρικὸν ρόλον διεδραμάτισε καὶ ἐξακολουθεῖ διαδραματίζουσα ἡ Παναγία Μητέρα Του, ἡ μόνη Θεοτόκος καὶ Ἀειπάρθενος. Γνωρίζομεν ὅτι ὁ εὐσεβὴς Ροδιακὸς λαὸς Τὴν σέβεται καὶ Τὴν τιμᾶ πρεπόντως καὶ ἔχει ὑψώσει πρὸς χάριν Της, ὄχι μόνον τὸν ὡραῖον τοῦτον Καθεδρικὸν Ναόν, ἀλλὰ καὶ πλείστους ἄλλους, καὶ Μοναστήρια καὶ λοιπὰ προσκυνήματα καὶ σεβάσματα. Εἶναι Θεοσκέπαστος καὶ Θεομητοροσκέπαστος ἡ Ρόδος! Καὶ μετὰ τὰς πολλὰς ἱστορικάς της περιπετείας, ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία Μητέρα Του τὴν ἀποκατέστησαν καὶ πάλιν εἰς εἰρηνικὸν καὶ ἐλεύθερον βίον καὶ τὴν κατέστησαν ἀρχοντοδέσποιναν τῆς Δωδεκανήσου.

Εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς ἁγιώτατον καὶ παλαίφατον Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς, τὸν ἱστορικὸν Θρόνον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ὑπηρέτησαν κατὰ καιροὺς πολλοὶ Δωδεκανήσιοι καὶ Ρόδιοι κληρικοί, οἱ ὁποῖοι ἐλάμπρυναν εὐόρκως τὴν ἱερωσύνην καὶ ἀρχιερωσύνην των εἰς πλεῖστα μέρη τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Θρόνου. Τελευταῖος δὲ καὶ λαμπρότερος ἴσως ὅλων, ὑπῆρξε ὁ μαρτυρικὸς Ἐπίσκοπος Μαδαγασκάρης Νεκτάριος ὁ Κελλῆς, ὁ Ρόδιος, ὁ ἁρπαγεὶς αἰφνιδίως εἰς οὐρανοὺς πρὸ τετραετίας, μαζὶ μὲ τὸν μακαριστὸν προκάτοχον ἡμῶν ἀοίδιμον Πάπαν καὶ Πατριάρχην Πέτρον καὶ πολλοὺς ἄλλους Ἀρχιερεῖς καὶ κληρικούς. Ἐν συγκινήσει πολλῇ μνημονεύομεν τοῦ ὀνόματός του, ἐπικαλούμεθα τὰς εὐχάς του καὶ ὑπογραμμίζομεν ὅτι πρέπει νὰ σεμνύνεται ἡ Ρόδος, διότι ἐχάρισε εἰς τὴν μακρινὴν Μαδαγασκάρην τὸν Φωτιστὴν καὶ Εὐαγγελιστήν της, τὸν θεμελιωτὴν τῆς ἐκεῖ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἴθε καὶ ἄλλοι Ρόδιοι καὶ λοιποὶ Δωδεκανήσιοι κληρικοὶ νὰ ἀκούσουν εἰς τὰ μύχια τῆς καρδίας των τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «οὐαὶ δὲ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι» (Α΄Κορ. 9:16), νὰ ζηλώσουν ἀκολούθως τὸ ὡραῖον παράδειγμα τοῦ μεγάλου συμπατριώτου των ἱεραποστόλου, καὶ νὰ ἀναλάβουν ἔργον Θεοῦ εἰς τὸν ἀπέραντον ἀγρὸν τῆς ἀνὰ τὸν κόσμουν ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς! Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ καὶ ἐκφράζομεν βαθυκάρδιον εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Δωδεκανησιακὸν λαὸν διὰ τὴν παντοειδῆ στήριξιν τοῦ ἔργου τῆς Ἱεραποστολῆς, τὸ ὁποῖον τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἐπιτελεῖ ἀνὰ τὴν Ἀφρικήν, καὶ τὴν πρόθυμον ἀνταπόκρισιν εἰς τὰς μεγάλας οἰκονομικὰς καὶ ἄλλας ἀνάγκας αὐτοῦ. Εἴμεθα πάντοτε εὐγνώμονες καὶ διαβεβαιούμεθα, ὅτι καὶ ἡ μικροτέρα ἐνί-

σχυσις καὶ εἰσφορὰ ἔχει ἤδη, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, «πιάσει τόπον»!

Ἐκφράζομεν, τέλος, ἰδιαιτέραν χαρὰν καὶ συγκίνησιν, διότι ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐνεπιστεύθη τὴν περίβλεπτον Μητρόπολιν τῆς Ρόδου εἰς τὸν προσφιλέστατον συμπατριώτην καὶ συμμοναστὴν ἡμῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ἀγκαράθου τῆς Κρήτης Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην κ. Κύριλλον, ἄνδρα ἐκλεκτόν, μεμουσωμένον, λόγιον, χαρισματοῦχον, πλούσιον εἰς διοικητικὰ τάλαντα καὶ ἀφοσιωμένον εἰς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὴν κατὰ Θεὸν διαποίμανσιν καὶ παιδαγωγίαν. Εὐχόμεθα, ἅγιε Ρόδου, ἡ Θεία Χάρις, διὰ πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, νὰ σᾶς ἐνισχύῃ πάντοτε εἰς τὸ ἔργον σας καὶ νὰ αὐξάνῃ εἰς βάθος καὶ ἔκτασιν τὴν ἀμοιβαίαν μετὰ τοῦ ποιμνίου σας, κλήρου καὶ λαοῦ ὁμοῦ, ἀγάπην καὶ συνεννόησιν, ἵνα σύμψυχοι, τὸ ἓν καὶ εἰς σωτηρίαν συμφέρον φρονοῦντες, ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ δοξάζητε τὸν Σωτῆρα δι' ἔργων ἀγαθῶν.

Παναγιώτατε, Ἅγιοι Ἀδελφοί, εὐλαβέστατοι κληρικοί, τιμιώτατοι ἄρχοντες καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ σᾶς καταπονήσωμεν διὰ περισσοτέρων. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὴν γενομένην εἰς ἡμᾶς ὑποδοχήν, τὰς ἀποδοθείσας τιμὰς καὶ τοὺς καλοὺς λόγους τῶν προλαλησάντων. Μὲ τὴν ἄδειάν Σας δέ, Παναγιώτατε, μεταφέρομεν πρὸς τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρόδου καὶ πάσης τῆς Δωδεκανήσου τὴν εὐλογίαν τοῦ ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ Θρόνου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ἀπονέμοντες ἅμα καὶ τὰς πλέον ἐγκαρδίους Πατριαρχικὰς εὐχὰς τῆς ἡμῶν Μετριότητος πρὸς ἅπαντα τὸν ἐνταῦθα ἀξιονόμαστον κλῆρον καὶ χριστώνυμον λαόν, ἐπιλέγοντες τὸ τοῦ θείου Παύλου: «*Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν*» (Β΄ Κορ. 13:11). Ἀμήν! ■

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΡΟΔΟΥ

κ. ΚΥΡΙΛΛΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΑΤΕΘΕΝ ΕΝ ΛΙΝΔΩι ΓΕΥΜΑ

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα.

Εὑρισκόμενοι, ἐδῶ καὶ τώρα, εἰς τὴν πανάρχαιον καὶ ἱστορικὴν Λίνδον δοξάζομεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος μᾶς ἠξίωσε τῆς εὐλογίας νὰ προσκυνήσωμεν εἰς τὸν ἱερὸν χῶρον τῆς ἀποβιβάσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ρόδον.

Διακριτικὸν τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου εἶναι καὶ ἡ παντὶ τρόπῳ προαγωγὴ τῆς κοινωνίας τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον.

Αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὑπηρετεῖ καὶ προάγει καὶ μία συνεστίασις, ὡς ἡ παροῦσα, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν φιλικότητα καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν ψυχῶν.

Ὡραία χαρᾶς εὐλογημένη ἡ ὥρα αὐτὴ τῆς κοινῆς τραπέζης καὶ χρόνος ὀφειλομένης τιμῆς τῶν τέκνων πρὸς τὸν πατέρα τοῦ ὁδοιπορουῦντος λαοῦ τοῦ Θεοῦ, πολλάκις «ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ», πρὸς τὸν ὁδηγητὴν καὶ χειραγωγὸν αὐτοῦ, τὸν εὐλογοῦντα καὶ ἁγιάζοντα ἡμᾶς.

Ὑπὸ ἀναλόγων αἰσθημάτων διακατεχόμεθα καὶ ἐκ τῆς τιμητικῆς παρουσίας ἐνταῦθα καὶ τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ τῶν ἐκπροσώπων αὐτῶν.

Δεχθῆτε, Παναγιώτατε, τὰ πληροῦντα τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας ἡμῶν αἰσθήματα σεβασμοῦ, τιμῆς, ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ πρὸς τὸν ὃν Αὕτη ἐκπροσωπεῖ ἱερὸν Θεσμὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ δεήθητε πρὸς Κύριον ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ τῆς κατὰ Θεὸν προκοπῆς τοῦ Ροδιακοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ κατὰ τὴν Δωδεκάνησον ποιμνίου Σας.

Τὸ ταπεινὸν ἀντίδωρον ἡμῶν ἡ ἐκ βαθέων ταπεινὴ εὐχὴ καὶ καρδιακὴ προσευχή: Βαρθολομαίου τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πολλὰ τὰ ἔτη. Ἀμήν. ■

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΠΙΧΑΤΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΟΒΑΤΣ

κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΑΤΕΘΕΝ ΕΝ ΛΙΝΔΩι ΓΕΥΜΑ

Παναγιώτατε, Μακαριώτατοι, Σεβασμιώτατοι, Θεοφιλέστατοι, Ἐντιμώτατε κύριε Δήμαρχε, Πατέρες, κυρίες καὶ κύριοι,

Ἐπιτρέψτε μου νὰ ἐκφράσω ἐκ μέρους ὅλων ἡμῶν τῶν ἐδῶ παρευρισκομένων τὰ εὐχαριστήρια λόγια πρὸς ὑμᾶς Παναγιώτατε, γιὰ τὴν διοργάνωσιν, γιὰ πρώτη φορά, αὐτοῦ τοῦ Πανορθοδόξου προσκυνήματος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ 2000 χρόνων ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

Ξεκινήσαμεν ἀπὸ τὴν Πόλιν, μετὰ τὴν καρποφόρον σύσκεψιν καὶ μέσῳ τῆς μαρτυρικῆς Σμύρνης, πανέκλαμπρης Ἐφέσου, πανέμορφης Ἀττάλειας καὶ παλαιοχριστιανικῆς Πέργης, ἰδού, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Ρόδον, ἵνα προσκυνήσωμεν τοὺς τόπους, ὅπου τὸν Λόγον τοῦ Κυρίου ἐκήρυξεν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος.

Μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὶς ὑμέτερες προσευχὲς καὶ εὐλογίες, Παναγιώτατε, βρισκόμαστε σήμερον εἰς τὴν Ρόδον, μὲ ἀπογόνους ἐκείνων τῶν καλῶν ἀνθρώπων, ποὺ ὑποδέχθηκαν τὸν Ἅγιο Παῦλον. Τοὺς περισσότερους ἀπὸ ἡμᾶς, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ πατοῦμε στὸ χῶμα αὐτοῦ τοῦ νησιοῦ, αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ δὲν θὰ ξεχάσουμε ποτέ. Γι' αὐτὸ σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ σᾶς εὐχόμαστε πολλὰ τὰ ἔτη.

Κύριε Δήμαρχε, σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν καλοσύνη. Σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐκφράσετε τὰς εὐχαριστίας μας πρὸς ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ Δήμου σας.

Σᾶς εὔχομαι ἔτη πολλά. ■

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΡΟΔΟΥ

κ. ΚΥΡΙΛΛΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΑΤΕΘΕΝ ΕΝ ΡΟΔΩι ΔΕΙΠΝΟΝ

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα.

Ὁ ἥλιος ἔδυσε καὶ ἡ νύξ προέκυψε καὶ μία ἡμέρα μοναδικὴ διὰ τὴν Ρόδον βαίνει εἰς τὸ τέλος της, μαζὶ δὲ καὶ ἡ ἐπίσκεψις τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος μετὰ τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων καὶ Σεβασμιωτάτων ἐκπροσώπων τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Εὐχαριστοῦμεν τὸν δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ Κύριον διὰ τὰ σήμερον τῇ χάριτι Αὐτοῦ συντελεσθέντα, τὰ ὁποία καὶ θὰ μείνουν ἀνεξίτηλα εἰς τὴν μνήμην μας, διὰ νὰ μᾶς συνοδεύουν καὶ νὰ μᾶς καθοδηγοῦν καὶ μετὰ τὸν ἐπικείμενον χωρισμὸν τοῦ Ποιμένος ἀπὸ τὸ ποίμνιον.

Τὴν χαρὰν τῆς πρωΐας ἐκ τῆς ἀφίξεώς Σας διαδέχεται ὁσονούπω ἡ λύπη διὰ τὴν ἀναχώρησίν Σας, διότι Σᾶς ὑπο-δεχθήκαμε ὄχι μόνον ὡς τὴν ὁρατὴν κεφαλὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὸν ἐν ἴσοις πρῶτον τῶν Ὀρθοδόξων Προκαθημένων, ἀλλὰ καὶ ὡς πατέρα, ὡς τὴν ψυχὴν καὶ τὸν ἡγούμενον τοῦ Φαναρίου, ὡς τὴν ζῶσαν μαρτυρίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς τὸν Πατριάρχην τοῦ Γένους, ὅστις, κατὰ Παῦλον, «*γίνεται τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσῃ*».

Σᾶς καλοσωρίσαμε ἐκ μέρους τοῦ εὐσεβοῦς ροδιακοῦ Λαοῦ καὶ σύμπαντος τοῦ Παυλοφίλου Δωδεκανησιακοῦ Λαοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων τῆς Δωδεκανήσου. Κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν «εὐφράνθητι κύκλῳ τῆς τραπέζης σου καθορῶν, Ποιμενάρχα, τὰ τέκνα σου, φέροντα κλάδους ἀγαθοεργίας». Εὐχηθῆτε Παναγιώτατε, Μακαριώτατοι καὶ Σεβασμιώτατοι νὰ διακρίνῃ τὴν ζωὴν μας πάντοτε καὶ ἐν πᾶσι ἡ ἀγαθοεργία.

Σᾶς ἀποχωριζόμαστε φέροντες εἰς τὰ χείλη μας τὴν λειτουργικὴν ἐκφώνησιν: «*Μνήσθητι Κύριε τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Πατριάρχου ἡμῶν Βαρθολομαίου, ὃν χάρισαι ταῖς ἁγίαις σου Ἐκκλησίαις, σῶον, ἔντιμον, ὑγιᾶ, μακροημερεύοντα καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας*».

Εἰς πολλὰ ἔτη, Παναγιώτατε. ■

ΠΡΟΠΟΣΙΣ

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΠΡΑΓΑΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΣΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΣΕΧΙΑΣ ΚΑΙ ΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

κ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΑΤΕΘΕΝ ΕΝ ΡΟΔΩι ΔΕΙΠΝΟΝ

Παναγιώτατε, Μακαριώτατοι, Σεβασμιώτατοι, Ἐξοχώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν,

Ἔχω ἀπόψε τὴν χαρὰ καὶ τὴν τιμὴ νὰ ἀπευθύνω ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος, κατὰ παράκλησιν τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Σώματος τῶν προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐγκάρδιο χαιρετισμὸ καὶ θερμὲς εὐχαριστίες πρὸς τὸν ἀγαπητὸν ἀδελφὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ρόδου κ. Κύριλλο καὶ τοὺς αἱρετοὺς ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τῆς εὐλογημένης νήσου σας, γιὰ τὴν λαμπρὰν ὑποδοχὴ καὶ τὴν Ἀβραμιαία φιλοξενία, ποὺ μᾶς ἐπιφυλάξατε. Πρωτίστως, ὅμως, γιὰ τὴν εὐκαιρία, τὴν ὁποία μᾶς προσφέρατε, νὰ ἐπισκεφθοῦμε καὶ νὰ προσκυνήσουμε τὸν τόπο, τὸν ὁποῖο εὐλόγησε διὰ τῆς παρουσίας του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Βαθειὰ ἐγχαραγμένες στὴ σκέψη καὶ στὴν καρδιά μας θὰ μείνουν οἱ ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψή μας αὐτὴ στὸ ὄμορφο καὶ φιλόξενο νησί σας, στὰ πλαίσια τοῦ διοργανωθέντος ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Παυλείου Θεολογικοῦ Συμποσίου, τὸ ὁποῖο ξεκίνησε τὸ περασμένο Σάββατο στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ συνεχίσθηκε μὲ συνεδρίες καὶ ἐπισκέψεις σὲ διάφορες πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου εὐαγγελίσθηκε τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ὁ τιμώμενος κατὰ τὸ τρέχον ἔτος Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι οἱ ἐπισκέψεις μας αὐτὲς δὲν εἶχαν τὸν χαρακτῆρα ἁπλῆς περιηγήσεως. Πρόκειται γιὰ προσκύνημα. Προσκύνημα, ὡς γνωστόν, εἶναι ἡ μετάβασις ἀπὸ τὰ γνωστὰ καὶ καθημερινὰ πρὸς τὰ ἄγνωστα καὶ ἁγιασμένα, πνευματικῶς δέ μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι εἶναι ἡ πορεία ἀπὸ τὰ ἐπίγεια πρὸς τὰ οὐράνια, ἀπὸ τὴ δόξα τῶν ὁρατῶν κτιστῶν ἔργων τοῦ ἀνθρώπου στὴν ἀνέσπερη δόξα τοῦ ἀκτίστου φωτὸς τοῦ Κυρίου.

Θὰ ἤθελα, ἐπίσης, νὰ σᾶς γνωρίσω ὅτι οἱ προκαθήμενοι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀνταποκριθέντες προφρόνως καὶ ἀσμένως στὴν πρόσκληση τῆς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας, συνήλθαμε στὸ ἱερὸ Φανάρι, ὑπὸ τὴν πεφωτισμένη προεδρία τοῦ πρώτου τῆς Ὀρθοδοξίας καί, ἀφοῦ διασκεφθήκαμε ἐπὶ διήμερον ἐπὶ τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν σήμερα τὴν Ἐκκλησία μας, καταρτίσαμε ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ὁμονοίας καὶ ἐξαπωλύσαμε μήνυμα πρὸς τὴν οἰκουμένη, μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιβεβαιώσαμε τὴν ἀταλάντευτη θέση μας. Πρὸς διασφάλιση τῆς ἑνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν θέλησή μας νὰ προωθήσουμε τὴν προετοιμασία τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου καὶ νὰ συνεχίσουμε τοὺς Θεολογικοὺς Διαλόγους μὲ τὶς ἄλλες χριστιανικὲς ὁμολογίες καὶ τὶς μονοθεϊστικὲς θρησκεῖες· κυρίως, ὅμως, τονίσαμε τὴν ἀνάγκη ἀναλήψεως ἀμέσου δράσεως γιὰ τὴν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ τὴ μελέτη τῶν θεμάτων βιοηθικῆς.

Κορυφαία ἐκδήλωση τῆς ἀτμόσφαιρας ὁμονοίας καὶ ἀδελφικῆς συμπνοίας ὑπῆρξε ἡ ἀπὸ κοινοῦ τέλεσις τῆς θείας Εὐχαριστίας στὸν πάνσεπτο Πατριαρχικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὴν Κυριακὴ τῶν Ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Γι' αὐτὸ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσω ἐξ ὀνόματος τῆς ὁμηγύρεως τῶν Ὀρθοδόξων Προκαθημένων τὴν βαθειὰ εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου γιὰ τὴν πεπνυμένην πρωτοβουλίαν του νὰ συγκαλέσει τοὺς ὀρθοδόξους πρωθιεράρχας, γιὰ νὰ διατρανώσουμε, «*ὡς ὑπηρέται Χριστοῦ καὶ πιστοὶ οἰκονόμοι μυστηρίων Θεοῦ*» (Α΄ Κορ. 4:1) τοὺς ἀρρήκτους δεσμοὺς τῆς κοινῆς μας πίστεως καὶ νὰ ἀποδώσουμε τὴν πρέπουσα τιμὴ στὸν θεῖο Παῦλο, ὁ ὁποῖος ἀνεδείχθη ὡς ὑπέροχον «*σκεῦος ἐκλογῆς*» (Πράξ. 9:15) καὶ λαμπρὸν πρότυπον ἀποστολικῆς διακονίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ σώματος.

Νὰ ζῆτε, Παναγιώτατε, Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς καὶ πιστὰ τέκνα τοῦ Λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἔτη πολλά, ὑγιεινὰ καὶ εὐλογημένα, πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. ■

Α΄Διεθνές Συνέδριο γιά τήν Ποιμαντική Διακονία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στό χῶρο τῆς Ὑγείας, στή Ρόδο

τοῦ Πρωτοπρ. π. Σταύρου Κοφινᾶ, Ψυχιάτρου

Μέ ἀπόλυτη ποιμαντική συνείδηση, ἐπιστημονική σοβαρότητα καί πατριαρχική ἀρχοντιά, μέσα σέ ἕνα κλῖμα ἀγάπης καί χαρᾶς, πραγματοποιήθηκε στή Ρόδο μεταξύ 8-12 Ὀκτωβρίου 2008 τό Α΄ Διεθνές Συνέδριο γιά τήν Ποιμαντική Διακονία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στό Χῶρο τῆς Ὑγείας. Πρόεδρος τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Κύριλλος.

Σέ αὐτό ἔλαβαν μέρος 170 ἀντιπρόσωποι τῶν Μητροπόλεων, πού ἀνήκουν πνευματικά καί διοικητικά στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἀπό ὅλο τόν κόσμο (κληρικοί, ἰατροί καί ἄλλοι, πού διακονοῦν τόν εὐαίσθητο τομέα τῆς Ὑγείας), καθώς καί ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Κύπρου, Ἑλλάδος, Ἀλβανίας, καί ἄλλων φορέων, πού σχετίζονται μέ τήν ποιμαντική διακονία τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλά καί μέ τήν ἰατρική καί νοσηλευτική του φροντίδα, καθώς καί οἱ κοσμήτορες τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης καί Βοστώνης, ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῆς Ὀρθόδοξης Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου. Ἐπίσης, παρακολούθησαν τό Συνέδριο ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν Ποιμαντική τῆς Ὑγείας τοῦ Ποντίφικα, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καί τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν Ποιμαντική τῶν Νοσοκομείων τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Σκω-

τίας. Παρόντες ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀτλάντας κ. Ἀλέξιος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύμης κ. Χρυσόστομος, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Μωκησσοῦ κ. Δημήτριος ἀπό τήν Μητρόπολη Σικάγο. Ἔλαβαν μέρος ἐπίσης διακεκριμένοι ἐπιστήμονες ἀπό τό χῶρο τῆς ὑγείας. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι ὅλοι οἱ ὁμιλητές ἦταν πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου. Ἡ παρουσία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἔγινε φανερή διά τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑφυπουργοῦ Ὑγείας καί Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης κ. Γεωργίου Κωνσταντόπουλου, ὁ ὁποῖος κήρυξε τήν ἔναρξη τοῦ Συνεδρίου. Τέλος, δέν πρέπει νά ἀγνοήσουμε τήν παρουσία τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καί φορέων, πού συνέβαλαν στή μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ Συνεδρίου. Ἰδιαίτερα πρέπει νά ἀναφερθεῖ ἡ λαμπρή καί ἀβραμιαία φιλοξενία, πού προσέφερε ἡ οἰκογένεια Καμπουράκη στίς ἐγκαταστάσεις τοῦ ξενοδοχείου «Ρόδος Παλλάς», ἡ συμπαράσταση τοῦ Πολιτιστικοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δήμου Ροδίων, πού κάλυψε τά ἔξοδα τῆς καταπληκτικῆς πολιτιστικῆς ἐκδήλωσης τοῦ Συνεδρίου *«Ἡ Δική μας Ἀνατολή»* ἀπό τό μουσικό συγκρότημα τοῦ Χρήστου Τσιαμούλη, καί ἡ φιλοξενία, πού προσέφερε ἡ Ἐνορία Καλυθιῶν στόν αὔλειο χῶρο τοῦ Ἐξωκκλησίου Προφήτη Ἀμῶς.

Τό Συνέδριο ἔδωσε τήν εὐκαιρία στούς Συνέδρους νά συζητήσουν τίς δυσκολίες, πού παρουσιάζονται στήν ποιμαντική διακονία στό χῶρο τῆς ὑγείας, τόσο σέ θεωρητικό, ὅσο καί σέ πρακτικό ἐπίπεδο.

Τό θεωρητικό μέρος ἐστιάσθηκε στή θεολογική «ταυτότητα» τῆς διακονίας μας. Οἱ ὁμιλίες καί συζητήσεις ἐπιβεβαίωσαν τή σημαντική θέση, πού κατεῖχε ἡ φιλανθρωπία, καί κυρίως ἡ μέριμνα γιά τούς ἀρρώστους, σέ ὅλη τη διάρκεια τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπισημάνθηκε ὅτι ἡ φιλανθρωπία δέν εἶναι τό χρέος τοῦ πράττειν, ἀλλά τό κατόρθωμα μίας πράξης, πού φανερώνει ἕναν ἄλλο τρόπο κατανόησης τῶν πραγμάτων, τό νά γίνεται δηλαδή στοιχεῖο τῆς ζωῆς σου ἡ ὀδύνη τοῦ ἄλλου μέσα σέ μία κοινωνία προσώπων. Αὐτός ὁ τρόπος, πηγάζει ἀπό τήν ἔκφραση τῆς Ἀγάπης, ὅπως αὐτή βιώνεται μέσα στήν εὐχαριστιακή κοινότητα. Γι᾽ αὐτό κάθε θεραπευτική προσπάθεια δέν πρέπει νά ἔχει τό χρησιμοθηρικό καί κυρίως τόν ἀτομικό χαρακτῆρα μίας «πνευματικότητας», ἀλλά νά καλεῖ ὅλα τά μέλη τῆς κοινότητας σέ μία ὑγιῆ σωματική καί ψυχική σχέση κοινωνίας ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Σέ πρακτικό ἐπίπεδο, οἱ Σύνεδροι ἐνημερώθηκαν γιά τίς διεθνεῖς ἐξελίξεις σχετικά μέ τή φροντίδα τῶν ἀσθενῶν σέ ποιμαντικό καί ἰατρικό ἐπίπεδο, καθώς καί γιά τήν ἀνάγκη εἰλικρινοῦς καί στενῆς συνεργασίας τῶν ἀσκούντων τήν ποιμαντική διακονία μέ τούς γιατρούς, τούς νοσηλευτές, τούς κοινωνικούς λειτουργούς καί ὅλους ἐκείνους, πού διακονοῦν στό χῶρο τῆς ὑγείας. Ἐπίσης, ἀνταλλάχτηκαν ἀπόψεις γιά τόν ρόλο τοῦ ἱερέως στό νοσοκομεῖο καί τίς δυσκολίες, πού ἀντιμετωπίζει στή διακονία του. Ἐπιπροσθέτως, ἐρεύνησαν τίς τάσεις τῆς ἰατρικῆς φροντίδας στίς μέρες μας γιά τόν καρκινοπαθῆ καί τίς νευρολογικές ἀσθένειες, συμπεριλαμβανομένης τῆς φροντίδας γιά τό ἄρρωστο παιδί καί τήν τρίτη ἡλικία. Σέ ὅλες αὐτές τίς συζητήσεις, διαπιστώθηκε ὅτι ὁ ἄρρωστος ἀπομονώνεται ὅλο καί περισσότερο στό οἰκεῖο του περιβάλλον, λόγω τοῦ τρόπου ζωῆς στή μετανεωτερική κοινωνία καί τῶν τάσεων, πού διαμορφώνονται στόν ἰατρικό καί νοσηλευτικό χῶρο, καί γι᾽ αὐτό χρήζει περισσότερης ἐπιμέλειας καί προσοχῆς, ὥστε νά μήν ἀποκοπεῖ ἀπό τήν ἐκκλησιαστική κοινότητα.

Τό Συνέδριο ἔδωσε τήν εὐκαιρία στούς Συνέδρους νά συζητήσουν τίς δυσκολίες, πού παρουσιάζονται στήν ποιμαντική διακονία στό χῶρο τῆς ὑγείας, τόσο σέ θεωρητικό, ὅσο καί σέ πρακτικό ἐπίπεδο.

Στόν κύκλο τῶν θεμάτων, πού ἀπασχόλησαν τούς Συνέδρους, περιελήφθησαν καί οἱ προκλήσεις τῆς βιοηθικῆς πρός τή θεολογία καί τήν ποιμαντική πράξη τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπίσης, μέσω εἰδικῆς εἰσήγησης ἀπασχόλησε τούς Συνέδρους τό πρόβλημα τῆς ψυχικῆς κόπωσης καί ἐξουθένωσης τῶν λειτουργῶν (κληρικῶν καί λαϊκῶν) στό χῶρο τῆς ὑγείας, καί ἀναζητήθηκαν ἀποτελεσματικότεροι τρόποι προκειμένου νά ὑποστηριχθοῦν πνευματικά ὅλοι ὅσοι διακονοῦν στό χῶρο αὐτό.

Τέλος, οἱ Σύνεδροι ἐξέφρασαν τήν ἐπιθυμία νά εὐλογήσει ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος τή δημιουργία ἑνός Ὀρθόδοξου «δικτύου» ποιμαντικῆς διακονίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τό ὁποῖο θά παρέχει τή δυνατότητα σέ ὅσους μετέχουν σέ αὐτό νά ἀλληλοβοηθοῦνται στή διακονία, τήν ὁποία προσφέρουν στούς ἀσθενεῖς.

Ἡ συμμετοχή ὅλων τῶν συνέδρων στίς συζητήσεις ἀπέδειξε τό ἐνδιαφέρον καί τόν κοινό προβληματισμό, πού ὑπάρχει, ἀλλά καί τήν προθυμία νά βελτιωθοῦν, ἤ καλύτερα, νά ἀναβαθμισθοῦν οἱ ὑπηρεσίες πού προσφέρουν στόν ἄρρωστο σέ πνευματικό καί σέ πρακτικό ἐπίπεδο. Ἔτσι, ὅλοι ἀναχώρησαν ἀπό τή Ρόδο διαπνεόμενοι ἀπό τή φλόγα νά μεταφέρουν τά συμπεράσματα καί τό πνεῦμα τοῦ συνεδρίου στίς Μητροπόλεις τους, ὥστε νά ὑλοποιηθεῖ σέ οὐσιαστική προσφορά. ■

ΜΝΗΜΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΡΟΔΟΥ ΚΥΡΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Ἐκδηλώσεις ἀφιερωμένες στή μνήμη τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ρόδου κυροῦ Σπυρίδωνος Συνοδινοῦ

(12-14 Δεκεμβρίου 2008)

Α Τήν Παρασκευή 12 Δεκεμβρίου ἑορτή τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος τελέσθηκε στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Δημητρίου Παλαιοῦ Κοιμητηρίου, **Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία** ἱερουργοῦντος τοῦ Μητροπολίτου Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παϊσίου, πνευματικοῦ τέκνου τοῦ μακαριστοῦ.

Προηγήθηκε ἡ ἐκταφή τῆς σοροῦ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ρόδου κυροῦ Σπυρίδωνος, ἀπό τούς Μητροπολῖτες Ρόδου κ. Κύριλλο καί Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιο τό ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης 10ης Δεκεμβρίου.

Στό τέλος τῆς Λειτουργίας τελέσθηκε Ἀρχιερατικό μνημόσυνο ἀπό τούς Μητροπολῖτες Καλύμνου κ. Παΐσιο, Ρόδου κ. Κύριλλο καί τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἁλικαρνασσοῦ κ. Ἐμμανουήλ. Παρευρέθησαν μεταξύ ἄλλων ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου κ. Ἰωάννης Μαχαιρίδης, ὁ Δήμαρχος Ροδίων κ. Χατζῆς Χατζηευθυμίου καί ὁ πρώην Βουλευτής κ. Γεώργιος Χιωτάκης.

Ὁ Μητροπολίτης κ. Παΐσιος στενός συνεργάτης τοῦ μακαριστοῦ, ὁμίλησε γιά τήν προσωπικότητα τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου χαρακτηρίζοντάς τον ὡς Πρίγκιπα τῶν Ἀρχιερέων σταθείς ἰδιαιτέρως στήν κηρυκτική δεινότητά του καί στή σοφία τῶν λεγομένων του, εὐχαρίστησε δέ τόν Μητροπολίτη Ρόδου κ. Κύριλλο γιά τήν πρωτοβουλία αὐτή τῆς τιμῆς, ἀναγνώρισης καί εὐγνωμοσύνης πρός τόν προκάτοχό του.

Β Τό Σάββατο 13 Δεκεμβρίου στίς 6.00 μ.μ. στόν Καθεδρικό Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ πραγματοποιήθηκε ἐκδήλωση **παρουσίασης τοῦ ἐπετειακοῦ τόμου** ΜΝΗΜΗ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΡΟΔΟΥ †1988, ὁ ὁποῖος ἐκδόθηκε μέ τήν πρόνοια τοῦ Μητροπολίτου Ρόδου κ. Κυρίλλου ἐπί τῇ συμπληρώσει 20ετίας ἀπό τῆς ἐκδημίας αὐτοῦ.

Στήν ἀρχή παρουσιάσθηκε ἕνα ὀκτάλεπτο ὀπτικοακουστικό ντοκουμέντο μέ ἀποσπάσματα ἀπό χοροστασίες τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ρόδου κυροῦ Σπυρίδωνος, τό ὁποῖο συγκίνησε τό πολυπληθές ἀκροατήριο.

Ὁ π. Νεκτάριος Πόκιας προλογίζοντας τήν ἐκδήλωση καί τούς ὁμιλητές διάβασε μήνυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ὁ ὁποῖος μεταξύ ἄλλων τόνισε ὅτι *«οἱ χρόνοι ἀπό τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας αὐτοῦ ἄχρι τῆς σήμερον, εἰ καί εἴκοσι συναπτοί, ἐφάνησαν ἀδύναμοι νά ἐξαλείψουν τό ἔργον, τήν προσωπικότητα, τήν διακονίαν, τό ὅραμα, τούς λόγους, τήν μνήμην τοῦ μεγάλου τούτου Ἱεράρχου... καταλήγοντας... ὅθεν ἐπευλογοῦμεν μίαν τοιαύτην προσπάθειαν ἐκδόσεως τῶν ὁμιλιῶν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός, ὁμιλιῶν ἱστορικῶν, συνυφασμένων μετά μεγάλων γεγονότων, αἵτινες ἐμπνευσμέναι ὑπό τοῦ Παναγίου Πνεύματος θά ἀποτελέσουν ἱεράν παρακαταθήκην πρός πάντα ἀναγνώστην»*.

Ἀκολούθησε σύντομη προσλαλιά τοῦ Ἀρχιμανδρίτου π. Ἀντωνίου Πατροῦ, ὁ ὁποῖος ἔχοντας τήν ἐπιμέλεια τῆς ἐκδόσεως τοῦ τόμου εὐχαρίστησε ὅλους τούς συντελεστές.

Τόν λόγο κατόπιν πῆρε ὁ Πρόεδρος τῆς Στέγης Γραμμάτων καί Τεχνῶν καί πρώην Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Ρόδου κ. Νικόλαος Νικολάου, ὁ

Ἡ ἐκδήλωση, στήν ὁποία παρευρεύθησαν ἐκτός τῶν ἄλλων καί ὁ Μητροπολίτης Σύμης κ. Χρυσόστομος καθώς καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀλικαρνασσοῦ κ. Ἐμμανουήλ, τελείωσε μέ τίς εὐχαριστίες τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ρόδου κ. Κυρίλλου πρός ὅλους οἱ ὁποῖοι ἐκοπίασαν καί βοήθησαν στήν ἔκδοση τοῦ Τόμου δηλώνοντας, ὅτι ὅλες αὐτές οἱ ἐκδηλώσεις ἀποτελοῦν ἔκφραση εὐγνωμοσύνης ἀλλά καί χρέους γιά τήν μακρά καί πλούσια ποιμαντική διακονία τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου στήν ἱστορική καί περίοπτη Μητρόπολη τῆς Ρόδου σέ ἐποχές δύσκολες καί κρίσιμες.

ὁποῖος ἀναφέρθηκε στήν βιογραφία τοῦ Ἱεράρχου καί ἀποκάλυψε ἄγνωστες πτυχές τῆς πολυσχιδοῦς προσωπικότητάς του.

Ἀκολούθησε ἕνα μουσικό διάλειμμα μέ ὕμνους τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου ἀπό τήν Χορωδία Ἱεροψαλτῶν Ρόδου καί Περιχώρων ὑπό τήν διεύθυνση τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν καί Πρωτοψάλτου κ. Ἐμμανουήλ Θεουλάκη.

Στή συνέχεια τόν λόγο πῆρε ὁ Φιλόλογος Παναγιώτης Χαμουζᾶς, ὁ ὁποῖος τόνισε ἰδιαίτερα τούς φλογερούς λόγους τοῦ Ἱεράρχου κάνοντας μία φιλολογική προσέγγιση καί κατακλείοντας μέ ἀποσπάσματα ἀπ' αὐτούς. Ἀπό πλευρᾶς ὁμιλητῶν τόν κύκλο ἔκλεισε ὁ Μητροπολίτης Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιος. Μέ ἰδιαίτερα γλαφυρό τρόπο περιέγραψε τίς τελευταῖες στιγμές τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Σπυρίδωνος ὡς εἷς ἐκ τῶν στενῶν συνεργατῶν του, ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου.

Κατόπιν ὁ λόγος δόθηκε στούς παρευρισκομένους στήν ἐκδήλωση, στό Νομάρχη Δωδεκανήσου κ. Ἰωάννη Μαχαιρίδη, στό Δήμαρχο Ρόδου κ. Χατζῆ Χατζηευθυμίου, στόν πρώην Βουλευτή κ. Ἰωάννη Παρασκευᾶ, στόν ἐπικεφαλῆς τῆς μειοψηφίας τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου κ. Βασίλειο Ὑψηλάντη καί στόν ἐκ Κεφαλληνίας πρώην Ἀστυνομικό Διευθυντή κ. Γεράσιμο Παυλᾶτο. Ὅλοι ὁμίλησαν συγκινητικά καί ἀναφέρθηκαν σέ προσωπικές στιγμές πού ἔζησαν κοντά στόν ἐκλιπόντα Ἱεράρχη.

Γ Οἱ ἐκδηλώσεις τιμῆς καί μνήμης κορυφώθηκαν τήν Κυριακή 14 Δεκεμβρίου μέ **Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία** στόν Ἱερό Ναό Παναγίας Καθολικῆς Κρεμαστῆς, στήν ὁποία συλλειτούργησαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ρόδου κ. Κύριλλος, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιος καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀλικαρνασσοῦ κ. Ἐμμανουήλ.

Τόν θεῖο λόγο ἐκήρυξε ὁ Ἀρχιμανδρίτης π. Ἀντώνιος Πατρός τονίζοντας ἰδιαιτέρως ὅτι *«...ἐπαινεῖται μέχρι σήμερον ἡ σύνεση καί ἡ σωφροσύνη, τήν ὁποίαν ἐπεδείκνυε καί δέν ἐξαλείφθηκε ἀπό τήν μνήμη. Δέν λησμονήθηκε τό μνημόσυνό του ἀπό τούς ἀνθρώπους καί τό ὄνομά του ζεῖ καί ἀναδεικνύεται, πολλάκις σημεῖο ἀναφορᾶς. Στή σοφία του ἀναφέρονται πολλοί*

πόθεση τῶν ὀστῶν τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου στό Παναγιοφύλακτο Προσκύνημα τῆς Παναγίας Καθολικῆς ἐκπληρώνοντας τήν ἐπιθυμία του.

Στό τέλος τῆς Ἀκολουθίας προπορευομένων τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καί τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων μέ πομπή ὅλοι κατευθύνθηκαν στόν αὐλειο χῶρο τοῦ Ναοῦ, ὅπου ἔγινε ἐπιμνημόσυνη δέηση καί ἡ ἐναπόθεση τῶν ὀστῶν τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου κάτωθεν τῆς προτομῆς, σέ εἰδικά διαμορφωμένη κρύπτη.

Ἀκολούθησαν τά ἀποκαλυπτήρια της προτομῆς τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου, τήν ὁποία φιλοτέχνησε ὁ γλύπτης Κωνσταντῖνος Νεοφύτου μέ τήν εὐσεβῆ χορηγία τῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος Ρόδου καί τῆς οἰκογενείας Εὐσταθίου Βασιλάκη. Τέλος ἀναγνώστηκε ἡ παρακάτω μαρμάρινη ἐπιγραφή ἡ ὁποία εἶναι ἐντοιχισμένη στήν προτομή:

ΤΟΔ' ΕΣΤΙ ΣΗΜΑ ΚΛΕΙΝΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΒΛΑΣΤΟΥ ΕΥΘΑΛΕΣΤΑΤΟΥ
ΡΟΔΟΥ ΤΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ ΕΝΘΕΟΥ
ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ ΝΥΜΦΟΣΤΟΛΟΥ
ΤΟΥ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚ ΝΕΟΥ
ΖΗΛΩι ΑΠΛΕΤΩι ΕΓΕΙΡΑΝΤΟΣ ΤΟΝ ΔΟΜΟΝ
ΟΥΤΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ ΤΟΥΠΙΚΛΗΝ
ΠΑΓΚΑΛΟΣ ΠΟΙΜΗΝ ΦΙΛΟΠΡΟΒΑΤΟΣ ΠΑΝΥ
ΘΥΤΗΣ ΘΕΟΠΝΟΥΣ ΤΩΝ ΦΡΙΚΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ
ΕΡΓΟΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙΣ ΨΥΧΩΝ ΣΟΦΟΣ ΙΘΥΝΤΩΡ,
ΟΣΤΙΣ ΤΩΝ ΤΗΔΕ ΠΡΟΣ ΘΕΟΝ ΕΚΔΗΜΗΣΑΣ
ΜΕΝΕΙ ΕΝΤΑΥΘΑ ΜΕΘ' ΗΜΩΝ ΤΟΙΣ ΛΕΙΨΑΝΟΙΣ.

ἄνθρωποι καί τόν ἔπαινόν του συνεχίζει νά ἐξαγγέλει ἡ Ἐκκλησία...».

Στό ἀρχιερατικό μνημόσυνο πού ἀκολούθησε ὁμίλησαν ὁ Μητροπολίτης Ρόδου κ. Κύριλλος, ὁ Μητροπολίτης Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιος καί ὁ Προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας Καθολικῆς Κρεμαστῆς Ἀρχιμανδρίτης π. Μελίτων Μπέλλος ἐκφράζοντας τίς εὐχαριστίες ὅλων γιά τήν ἐνα-

Παρευρεύθησαν μεταξύ ἄλλων οἱ Βουλευτές Δωδεκανήσου κ. Ἀριστοτέλης Παυλίδης, κ. Ἀναστάσιος Καραμάριος καί κ. Νικόλαος Ζωίδης, ὁ πρώην Βουλευτής κ. Γεώργιος Χιωτάκης, ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου κ. Ἰωάννης Μαχαιρίδης, ὁ Δήμαρχος Ρόδου κ. Χατζής Χατζηευθυμίου, ὁ Πρόεδρος τῆς Τ.Ε.Δ.Κ.Δ. καί Δήμαρχος Πεταλούδων κ. Μιχάλης Κορδίνας ὁ Δήμαρχος Καμείρου κ. Δημήτριος Κρητικός, ὁ ἐπικεφαλῆς τῆς μειοψηφίας τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου κ. Βασίλειος Ὑψηλάντης, ὁ πρώην Δήμαρχος Ρόδου κ. Μάνος Κόκκινος καί στρατιωτική ἀντιπροσωπεία μέ ἐπικεφαλῆς τόν Ὑποδιοικητή τῆς 95 ΑΔΤΕ.

Ἄς εἶναι αἰώνια καί ἀπαλαίωτος ἡ μνήμη τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Ρόδου κυροῦ Σπυρίδωνος καί ἡ εὐχή του ἐναργής πάντοτε στό σῶμα τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας. ■

ΟΜΙΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΚΥΡΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Ἀπό τόν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἀντωνίου Πατρός στόν Ἱερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Κρεμαστῆς τήν 14-12-2008.

Αἰνέσουσι τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, οὐκ ἐξαλειφθήσεται, οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν. Τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσονται ἔθνη καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία.

(Σοφία Σειράχ ΛΘ΄ 9-10)

Ἂν καὶ ὁ χρόνος λεπτύνει καὶ ξεθωριάζει τὶς μορφές, ἐν τούτοις, εἴκοσι χρόνια μετὰ τὴν ἐκδημία τοῦ μακαριστοῦ Γέροντός μας Μητροπολίτου κυροῦ Σπυρίδωνος, τὸ νόημα τῶν στίχων τῆς Σοφίας Σειρὰχ ἠχεῖ καὶ προβάλλει ἀνεξίτηλο καὶ ἀληθινὸ στὸ πρόσωπό του καὶ συνοδεύει τὴν μνήμη του στὴν αἰωνιότητα.

Ἐγεννήθη τὸ 1907 στὸ Ληξούρι Κεφαλληνίας, γυιὸς τοῦ Εὐαγγέλου Συνοδινοῦ καὶ τῆς Μαρίας Μάνεση. Τὰ ἐγκύκλια γράμματα ἔμαθε στὴν ἰδιαίτερή του πατρίδα καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐργάσθηκε ὡς ὑπάλληλος στὴν Ἀγροτικὴ Ἀσφάλεια τοῦ νησιοῦ. Στὴν ἱερωσύνη εἰσῆλθε διὰ τῶν χειρῶν τοῦ Μητροπολίτου Ἠλείας Ἀντωνίου τὸ 1933 μὲ τὴ χειροτονία εἰς Διάκονον στὴν Ἱ. Μ. Σκαφιδιᾶς. Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὰ ἱερὰ γράμματα τὸν ὁδήγησε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν, ὅπου ἐσπούδασε ὡς ὑπότροφος παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Καθηγητῆ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀμίλκα Ἀλεβιζάτου, ὁ ὁποῖος ἔμελλε νὰ τὸν στηρίζει ἐφεξῆς λόγῳ τῆς ἐργατικότητας, τῆς φιλομάθειας, ἀλλὰ καὶ τῆς σύνεσης, ποὺ τὸν διέκρινε, ἐνῶ παράλληλα ὑπηρέτησε στὸν Πανεπιστημιακὸ Ναὸ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου (Καπνικαρέα).

Τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου φώτισε τὶς ἀρετές του, ὥστε –μὲ τὴν περάτωση τῶν Θεολογικῶν του Σπουδῶν– τὸ 1938 χειροτονεῖται εἰς Πρεσβύτερον καὶ προχειρίζεται Ἀρχιμανδρίτης, ὑπηρετώντας στὸν ἴδιο ἱστορικὸ ναό. Διακρινόμενος ὁρίστηκε ὑπογραμματεύς καὶ ἐν συνεχείᾳ Γραμματεύς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπου ἐργάσθηκε σὲ χαλαιποὺς καιροὺς γνωρίζοντας τὸν πόνο τοῦ λαοῦ τῆς Κατοχῆς.

Ἡ περίοδος τῆς Ἀντιβασιλείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ φέρνει στὴν Ἀθήνα τὸν γηραιὸ Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Γεννάδιο, ποὺ ἐκτελοῦσε χρέη Ἀρχιεπισκόπου. Ἡ ἀπουσία του ἀπὸ τὴν πολύπαθη Ἐκκλησία τῶν Θεσσαλονικέων ἄφηνε δυσαναπλήρωτο κενό, τὸ ὁποῖο ἐκλήθη νὰ ἀναπληρώσει ὁ Ἀρχιμανδρίτης Σπυρίδων Συνοδινὸς μετὰ τὴν ἐκλογή του ὡς Βοηθοῦ Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν τίτλο Ἀπαμείας.

Ἡ Διακονία του στὴν Μητρόπολη Θεσσαλονίκης ὑπῆρξε πεδίο δόξης λαμπρό, καθὼς ἀποτέλεσε ἀφορμὴ γιὰ τὴν ἀνάδειξη τῶν ὀργανωτικῶν καὶ διοικητικῶν του ἀρετῶν, καθὼς μὲ δικές του ἐνέργειες συνετελέσθη πολυδιάστατο ἔργο, ποὺ συνέβαλλε καθοριστικὰ στὴν ἐπούλωση τῶν πληγῶν, ποὺ ἄφησε στὸ ποίμνιο ἡ Κατοχὴ καὶ ὁ Ἐμφύλιος. Ἱδρύματα, συσσίτια, ἀναστηλώσεις ἀποτέλεσαν μέρος τοῦ ἔργου του. Σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα ἐπερατώθη ἡ ἀνοικοδόμηση τοῦ Ἁγίου Δημητρίου (1946-1948), ποὺ ὑπῆρξε στήριγμα γιὰ τοὺς πιστούς. Μὲ τὴν φροντίδα του διοργανώθηκαν παιδοπόλεις ὡς ἡ «Ἁγία Εἰρήνη», ὅπου βρῆκαν στοργικὴ ἀγκαλιὰ

παιδιὰ ποὺ ἔμειναν ἔκθετα ἢ ὀρφανά, ἐνῶ πολλὲς προσπάθειες κατέβαλε μὲ τὴ σύσταση ἐπιτροπῶν, ποὺ ἀπέβλεπαν στὴν ἀνόρθωση τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Μία τέτοια ἐκδήλωση ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀπὸ ἐπισκοπικοῦ θρόνου ὁμιλία του γιὰ τὴν ἕνωση τῶν Δωδεκανήσων μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων τὸ λαὸ ἔμελλε νὰ διαποιμάνει λίγα χρόνια μετά.

Δὲν θὰ πρέπει νὰ παραθεωρηθεῖ ὅτι ἡ προσωπικότητά του ἦταν ἐγγυητὴς τῆς ἑνότητος στὴν Ἐκκλησία τῆς Ρόδου ὕστερα ἀπὸ τὶς ἔριδες περὶ τὸ Αὐτοκέφαλον, μετὰ τὴν ἕνωση μὲ τὴ Μητέρα Ἑλλάδα. Ἡ ἐκλογή του γιὰ τὴν μητροπολιτικὴ ἕδρα τῆς Ρόδου τὸ 1951 ἀποτέλεσε τὴν ἀρχὴ μίας νέας περιόδου –1900 ἔτη μετὰ τὸν εὐαγγελισμὸ τῆς νήσου ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο. Ὁ Μητροπολίτης Σπυρίδων μὲ συνέπεια ἐχάραζε τὴ συνετὴ στάση, ποὺ ὄφειλε νὰ τηρήσει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρόδου, διατηρώντας ἔτσι τὴν ἄμεση ὑπαγωγή της στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

Καὶ δὲν ἦταν μικρὸ τὸ Θεολογικὸ ἔργο, τὸ ὁποῖο συντελέσθηκε ἐπὶ τῆς Ποιμαντορίας του. Πάντοτε ὑπὸ τὴ σκέπη τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἡ Ἱ. Μ. Ρόδου διοργάνωσε μὲ ἐπιτυχία Διορθόδοξες καὶ Διαχριστιανικὲς Συναντήσεις, ἐνῶ τὸ νησὶ ἐπισκέφθηκαν ὅλοι οἱ θρησκευτικοὶ ἡγέτες τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, τόσο στὴ διάρκεια τῶν τριῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων, ὅσο καὶ στὸ πλαίσιο ἄλλων συναντήσεων ἢ διεθνῶν γεγονότων. Τὴν παρουσία του καὶ τὴν πολυετῆ ἀρχιερατεία του στὴ Ρόδο κοσμοῦν σημαντικὰ γεγονότα, ἐκκλησιαστικὰ καὶ μή, τὰ ὁποῖα σηματοδοτοῦν τὴ ροὴ τῆς ἱστορίας τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἀποτέλεσε τὸ ἐπίκεντρο τῆς ἀνὰ τὸν κόσμο Ὀρθοδοξίας. Ἡ ἐπιτυχὴς διοργάνωση τριῶν Διορθοδόξων Διασκέψεων, ἡ Διάσκεψη τοῦ Παγκόσμιου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἡ διοργάνωση ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ Χιλιετηρίδι τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἡ ἔναρξη τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου Ὀρθοδόξου καὶ Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦν μία σειρὰ διεθνῶν καὶ διαχριστιανικῶν γεγονότων, ποὺ συντελέστηκαν ὑπὸ τὴν αἰγίδα του.

Ἡ συμβολή του στὴ θέση, ποὺ κατέχει σήμερα ὁ Ὀρθόδοξος Ἑλληνισμός, ἀλλὰ καὶ ἡ Ὀρθοδοξία ἐν γένει ὑπῆρξε καθοριστικὴ καθὼς μὲ παρρησία διελέχθη μετὰ τῶν ἑτεροδόξων καὶ ἔκανε σαφῆ τὴν θέση τῆς Ὀρθοδοξίας ἔναντι τῶν διαφόρων παραχαράξεών της, χωρὶς νὰ ἐπιτρέψει νὰ γίνεται λόγος γιὰ σκοταδισμὸ ἢ ἐσωστρέφεια.

Ἡ μεγάλη ἐμβέλεια τῆς προσωπικότητος τοῦ Μητροπολίτου Σπυρίδωνος προσέλκυσε τὸν Ἐθνάρχη Κύπρου Μακάριο, τὸν Πάπα Παῦλο ΣΤ΄, ἀλλὰ πολὺ δὲ μᾶλλον τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Ἀθηναγόρα, μὲ τὴν παραίνεση τοῦ ὁποίου ὁ Μητροπολίτης Ρόδου προέβαλλε ὡς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης τὴν ἀνοιχτοσύνη τῆς Ὀρθοδοξίας.

Συνεχεῖς ἐπιτυχίες στὴ διοργάνωση διεθνοῦς ἐμβέλειας γεγονότων καλλιέργησαν τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν Πατριαρχῶν Ἀθηναγόρα καὶ Δημητρίου εἰς τὸ πρόσωπόν του, τὴν ὁποίαν ἐπεδείκνυαν σὲ κάθε εὐκαιρία, ὅπως γιὰ παράδειγμα οἱ πολυάριθμες ὑπ' αὐτοῦ ἐκπροσωπήσεις τῆς Σεπτῆς Κορυφῆς τῆς Ὀρθοδοξίας.

Γιὰ τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη κυρὸ Σπυρίδωνα ἡ Μητέρα Ἐκκλησία πάντοτε ὑπῆρξε φιλόξενη. Ἡ ἀγάπη Της ἔδωσε τὴν εὐκαιρία στὸν ἴδιο ὡς ποιμενάρχη νὰ πραγματώσει πλεῖστες ὅσες θεοφιλεῖς προσπάθειες γιὰ τὴν προαγωγὴ τῆς κατὰ Χριστὸν διδασκαλίας, παραμένοντας πάντοτε πιστὸς καὶ ἀφοσιωμένος στὴ φωνή Της καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἀρχιερατικῆς του διακονίας στοὺς κόλπους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ποὺ ἀγωνιᾶ καὶ ἀγρυπνᾶ ἐπὶ σκοπὸν γιὰ τὸ ποίμνιό του. Ὁ πατέρας, ποὺ ἀγάπησε τὰ τέκνα του καὶ ἀγαπήθηκε ἀπὸ αὐτά.

Ἡ παρουσία του καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ εὐχέρεια ποὺ διέκρινε τὶς συναναστροφές του συγκέντρωσαν τὰ βλέμματα τῆς Οἰκουμένης στὸ νησί, ποὺ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του διῆλθε ἡμέρες γαλήνης καὶ εὐημερίας. Μία ἀπὸ τὶς πρῶτες φροντίδες τοῦ νεοεκλεγέντα Μητροπολίτου Ρόδου Σπυρίδωνος ἦταν ἡ διοικητικὴ μέριμνα τοῦ «Οἴκου Κολυμπίων», τοῦ γηροκομείου ποὺ ἱδρύθηκε μὲ μέριμνα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν.

Μεγάλο εἶναι τὸ ἔργο, ποὺ κατέλειπε στὴν κοινωνία τῆς Ρόδου. Μὲ ἴδιες φροντίδες ἐξασφάλισε τὴν εὔρυθμη λειτουργία τῶν πλείστων Ἱδρυμάτων, ὅπως Ὀρφανοτροφείων, Οἰκοτροφείων Νεανίδων καὶ ἄλλων, σὲ συνεργασία μὲ ἱκανὰ στελέχη καὶ πνευματικοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ὁ Ὁσιώτατος Γέροντας τῆς Πάτμου Ἀμφιλόχιος Μακρής, ἡ Ἡγουμένη Εὐστοχία καὶ στὴ συνέχεια ἡ Μοναχὴ Ἐμμέλεια. Μὲ δική του φροντίδα στὴ Ρόδο λειτούργησε Γεωργικὴ σχολή, καθὼς καὶ σχολὲς οἰκοτεχνίας, ποὺ συνέβαλλαν στὴν ἀποκατάσταση τῶν Ροδίων, ἐνῶ προσωπικές του ἐνέργειες εἶχαν ἀποτέλεσμα τὴν ἀνακαίνιση κτηριακῶν ἐγκαταστάσεων, τὴν ἐξασφάλιση οἰκονομικῶν πόρων καὶ τὴν χρηστὴ διοίκηση.

Κατὰ γενικὴ ὁμολογία, ἡ μακραίωνη σκλαβιὰ ὁδήγησε τὴν Ἐκκλησία τῆς Ρόδου σὲ μεγάλη πνευματικὴ ἔνδεια. Μὲ τὴν ἄφιξή του ἦταν ἐλάχιστοι οἱ ἱερεῖς μὲ ἀνώτερες σπουδές, ἐνῶ πολλὲς φορὲς ἡ δυνατότητα τοῦ κλήρου μὲ δυσκολία ἐπαρκοῦσε γιὰ τὴν ὑπηρέτηση τῶν λειτουργικῶν ἀναγκῶν. Ἡ ἵδρυση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Ρόδου, ἡ διοργάνωση τακτικῶν Ἱερατικῶν Συνεδρίων μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν ὀλιγαρίθμων ἐπιφανῶν θεολόγων τῆς ἐποχῆς, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους

διακρίνονται ὁ Μανώλης Μπακίρης, ὁ Κανάρης Πουζουκάκης, ὁ Νικόλαος Ἀρβανίτης, ὁ Ἠλίας Κουντούρης καὶ ὁ Ἀνδρέας Ξανθός. Οἱ συνεχεῖς προσπάθειες ἀπέφεραν γιὰ τὸν ἱερὸ κλῆρο τὴν ἔνταξη στὸ ἐνιαῖο μισθολόγιο τῶν κληρικῶν τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος. Ὅμως, οἱ ἐνέργειές του γιὰ οἰκονομικὴ στήριξη δὲν σταμάτησαν στὸν αὔλειο χῶρο τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ποὺ ἀγωνιᾶ καὶ ἀγρυπνᾶ ἐπὶ σκοπὸν γιὰ τὸ ποίμνιό του. Ὁ πατέρας, ποὺ ἀγάπησε τὰ τέκνα του καὶ ἀγαπήθηκε ἀπὸ αὐτά. Σὲ κάθε εὐκαιρία ἀπευθυνόταν πρὸς τὸν Κύριο μὲ δεήσεις ὑπὲρ τοῦ λογικοῦ του ποιμνίου. Ἡ διαβεβαίωση στὸν ἐνθρονιστήριο λόγο «οὐκ ἦλθον διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι» κατέστη πράξη ἀκάματος καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς Ποιμαντορίας του. Ἀκάματος ὡς πρὸς τὶς ἐκκλησιαστικὲς ἀκολουθίες, τὶς ὁποῖες πολλάκις ἐπαναλάμβανε ἰδίως κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ἑβδομάδος.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες ἀνάληψης τῶν καθηκόντων του ἐνήργησε στὴν κατεύθυνση τῆς ἀναδείξεως τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου, ὡς προστάτου καὶ πολιούχου τῆς πόλεως Ρόδου, γεγονὸς ποὺ ἐπετεύχθη τὸ 1955, ἐνῶ τὸ 1957 καθιερώθηκε ἡ ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἁγίου νὰ εἶναι ἐπίσημη ἀργία καὶ κατέστη ἡ ἡμέρα αὐτὴ αἰτία παρουσίας στὴ Ρόδο μεγάλων Ἐκκλησιαστικῶν μορφῶν.

Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας συνεπάγετο καὶ τὴν μέριμνα διὰ τὴν ἐκ βάθρων ἀνέγερσιν, ἀποκατάστασιν καὶ ἀνοικοδόμησιν περικαλῶν ναῶν. Στὴν προσπάθεια αὐτὴ ὁ Θεὸς ἔθεσε στὴν διάθεσή του ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονες καὶ καλλιτέχνες ποὺ πολλὰ εἶχαν νὰ ποῦν γιὰ τὴν ἐπιμέλεια μὲ τὴν ὁποία περιέβαλλε τὴν ὅλη προσπάθεια. Εἶναι χαρακτηριστικὰ τὰ ὅσα ἔγραφε ὁ πολὺς Φώτης Κόντογλου:

»... Κατὰ καλὴ τύχη, ὁ δεσπότης τῆς Ρόδου Σπυρίδων ἀγαπᾶ τὴ βυζαντινὴ ἁγιογραφία καὶ δὲν ἀφήνει νὰ γίνονται πιὰ τέτοια ἐγκλήματα. Ἔχει διασώσει πολλὲς παλαιὲς εἰκόνες ποὺ ἤτανε πεταμένες σὲ ἐρημοκλήσια, καὶ φιλοδοξεῖ νὰ ἁγιογραφηθεῖ ἡ μεγάλη ἐκκλησία τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ποὺ ἤτανε καθολική, ἐπὶ Ἰταλῶν, μὲ τοιχογραφίες καὶ εἰκόνες βυζαντινῆς τέχνης, δηλαδὴ ἑλληνικῆς , ὀρθόδοξης τέχνης. Μεγάλη εὐλογία τοῦ Θεοῦ εἶναι γιὰ μιὰ ἐπαρχία τὸ νὰ εἶναι ὁ Μητροπολίτης φωτισμένος καὶ νὰ προστατεύει τὰ ἔργα τῆς παραδόσεως καὶ νὰ εὐκολύνει τὸ ἔργο τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας...».

Στὸ πλαίσιο τοῦ οἰκοδομικοῦ προγράμματος τοῦ Μητροπολίτου Σπυρίδωνος ἐντάσσεται καὶ ὁ περικαλὴς ναός, στὸν ὁποῖο ἐκκλησιαζόμεθα σήμερα. Ὁ Ναὸς τῆς Παναγίας τῆς Καθολικῆς Κρεμαστῆς θεμελιώθηκε καὶ περατώθηκε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του. Ἡ ἀνέγερσή του ἀποτέλεσε πνευματικὴ οἰκοδομὴ γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς, γεγονὸς ποὺ μαρτυρεῖται καὶ ἀπὸ τὸν ταχὺ χρόνο, στὸν ὁποῖο καὶ περατώθηκε. Οἱ προσφορὲς τῶν πιστῶν καὶ ἡ προσωπικὴ ἐργασία τους χάρη στὸ συντονισμὸ τοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ π. Σπυρίδωνος Παπαοικονόμου ἀλλὰ καὶ τοῦ Μακαριστοῦ, ποὺ γιὰ μία φορὰ ἀκόμη μετὰ τὴν ἀποκατάσταση τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης βρέθηκε νὰ ἐργάζεται τὴν οἰκοδομὴ ἑνὸς περικαλοῦς ναοῦ, κατέστησαν τὸν Ἱερὸ τοῦτο Ναὸ μεγαλόπρεπο καὶ μνημειώδη, τέτοιο ποὺ ἁρμόζει καὶ πρέπει στὴν Παντάνασσα τοῦ κόσμου Θεοτόκο.

Τῆς ἀγάπης τὸ ξεχείλισμα πλημμύρισε τὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ κατὰ τὶς ἡμέρες τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας του, ὅπου ἄνθρωποι κάθε ἡλικίας καὶ τάξης ἔσπευδαν νὰ δώσουν τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν καὶ νὰ καταθέσουν στὸ σκήνωμά του ἀντὶ γιὰ ἄνθη, μπουκέττα μὲ εὐχαριστίες γιὰ τὶς εὐεργεσίες, τὶς ὁποῖες ἀπὸ αὐτὸν δέχθηκαν. Ἀγωνίσθηκε, πόνεσε, ἔκλαυσε, προσευχήθηκε γιὰ ὅλους ἐμᾶς σὰν πατέρας πρὸς τέκνα.

Σήμερα βρισκόμαστε ὅλοι ἐδῶ γιὰ νὰ πραγματοποιήσουμε μία ἐπιθυμία τοῦ ἐκλιπόντος. Ὁ Μακαριστὸς Μητροπολίτης Σπυρίδων, ἀγαπῶν ἐκ βάθους καρδίας ὡς τέκνο τὸν περίβλεπτο τοῦτο ναό, εἶχε ἐκφράσει τὴν ἐπιθυμία νὰ ἀναπαυθεῖ κοντά του στὴν ἀγκαλιὰ αὐτοῦ τοῦ συγκεκριμένου χώρου τῆς Ροδιακῆς γῆς. Ἔτσι λοιπὸν σήμερα, μὲ τὴν συμπλήρωση 20 ἐτῶν ἀπὸ τὴν πρὸς τὸν Κύριον ἐκδημίαν του καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἄξιων πρὸς τὴν μνήμη του ἐκδηλώσεων προνοίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Κυρίλλου, πραγματοποιεῖται ἡ ἐπιθυμία τοῦ πνευματικοῦ μας Πατέρα ὑπὸ τὴν φιλοτεχνημένη προτομὴ τοῦ καταξιωμένου Ροδίου γλύπτου Κωνσταντίνου Νεοφύτου.

Πολυσέβαστε πνευματικέ μας πατέρα,

Ἀναπαύου εἰς τὸ διηνεκὲς εἰς τὸν χῶρο, τὸν ὁποῖον τόσον ἠγάπησες καὶ ἠγαπήθης ὑπ' αὐτοῦ, ἀτενίζων τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον, τὸ ὁποῖον καθηγίασες καὶ ἐπ' αὐτοῦ προσέφερες πολλάκις τὴν ἀναίμακτον ἱερουργίαν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ σου. Εὑρισκόμενος δὲ νῦν ἐνώπιον τοῦ ἐπουρανίου θυσιαστηρίου μετὰ ἀγγέλων καὶ ἁγίων, προσεύχου ὑπὲρ τῆς ποίμνης ταύτης. Ὑπὲρ τοῦ ποιμενάρχου καὶ ἀξίου διαδόχου σου, τοῦ εὐαγοῦς κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ροδιακοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος σὲ ἐνθυμεῖται καὶ θὰ σὲ ἐνθυμεῖται διὰ τῶν καλυτέρων ἀναμνήσεων.

Τὸ ἐκ σοῦ ληφθὲν εἰς σὲ προσφέρεται ὡς θυμίαμα εὐῶδες καὶ ἐκ τῶν σῶν λόγων ῥαίνομεν τὸ σὸν μνημεῖον.

Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ρόδου
κυροῦ Σπυρίδωνος
ἔστω αἰωνία καὶ ἀπαλαίωτος ἡ μνήμη
εἰς τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

ΧΡΟΝΙΚΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

τοῦ κ. Ἐλευθερίου Χρυσοχόου, Γραμματέως τοῦ Γραφείου ἐκπροσωπήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στήν Ἀθήνα

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, τήν 2α Ὀκτωβρίου, μετέβη στήν Ἱερά Μονή Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ καί προσευχήθηκε πρό τοῦ τάφου τοῦ προκατόχου Του, ἀοιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου ἐπί τῇ 17ῃ ἐπετείῳ τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ ἐν Κυρίῳ.

➤ Στή Ρόδο πραγματοποιήθηκαν, ἀπό 8 ἕως καί 12 Ὀκτωβρίου, οἱ ἐργασίες τοῦ πρώτου «Διεθνοῦς Συνεδρίου γιά τήν Ποιμαντική Διακονία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στό Χῶρο τῆς Ὑγείας». Τό συνέδριο ἔγινε μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡ ὁποία ὅρισε πρόεδρο τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ρόδου κ. Κύριλλο, ὁ ὁποῖος φιλοξένησε τούς συνέδρους στήν Μητρόπολή του. Σέ αὐτό ἔλαβαν μέρος 170 ἀντιπρόσωποι τῶν Μητροπόλεων ἀπό ὅλο τόν κόσμο, πού ἀνήκουν πνευματικά καί διοικητικά στό Πατριαρχεῖο, ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Κύπρου, Ἑλλάδος, Ἀλβανίας, οἱ κοσμήτορες τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης καί Βοστώνης, ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀκαδημιῶν καί τῆς Ὀρθόδοξης Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, ξένων ὁμολογιῶν καθώς καί ἄλλων φορέων, πού σχετίζονται μέ τήν ποιμαντική διακονία τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλά καί μέ τήν ἰατρική καί νοσηλευτική του φροντίδα. Τό Συνέδριο ἔδωσε τήν εὐκαιρία στούς συνέδρους, νά συζητήσουν τίς δυσκολίες πού παρουσιάζονται στήν ποιμαντική διακονία στό χῶρο τῆς ὑγείας, τόσο σέ θεολογικό, ὅσο καί σέ πρακτικό ἐπίπεδο.

➤ Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, στά πλαίσια τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ 2008, ὡς ἔτους ἀφιερωμένου στόν Ἀπόστολο Παῦλο, καί μέ σκοπό τήν προβολή τῆς ἑνότητας καί τόν συντονισμό τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, συγκάλεσε στήν Κωνσταντινούπολη ἀπό τίς 9 ἕως τίς 12 Ὀκτωβρίου Σύναξη τῶν Προκαθημένων τῶν ἀνά τόν κόσμον Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Οἱ ἐργασίες τῆς Συνάξεως ὁλοκληρώθηκαν τό Σάββατο 11 Ὀκτωβρίου, κατά τήν ὁποία οἱ Προκαθήμενοι ἐξαπόλυσαν Μήνυμα, πού ἀναγνώσθηκε τήν ἑπόμενη ἡμέρα, Κυριακή 12/10, στή Θεία Λειτουργία, πού τελέσθηκε στόν Πάν-

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ στήν Λίνδο (15-10-2008)

σεπτο Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, κατά τήν ὁποία συλλειτούργησαν οἱ Προκαθήμενοι καί προεξῆρχε ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος. Τίς ἴδιες ἡμέρες τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο διοργάνωσε στό Φανάρι Διεθνὲς Βιβλικὸ Συμπόσιο μέ τή συμμετοχή τόσο τῶν Προκαθημένων καὶ τῶν Ἀντιπροσωπειῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅσο καὶ ἐπιστημόνων, εἰδικῶν βιβλικῶν θεολόγων καὶ καθηγητῶν, οἱ ὁποῖοι στή συνέχεια πραγματοποίησαν περιοδεία-προσκύνημα, ἕως

καί τίς 16 Ὀκτωβρίου, σέ πόλεις τίς ὁποῖες ἐπισκέφθηκε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί βρίσκονται στήν κανονική δικαιοδοσία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅπως εἶναι ἡ Ἔφεσος, ἡ Ἀττάλεια, ἡ Πέργη, ἡ Λίνδος τῆς Ρόδου καὶ οἱ Καλοί Λιμένες τῆς Κρήτης.

➤ Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πάπα Βενεδίκτου ΙΣΤ΄ ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος μετέβη, ἀπό 17-19 Ὀκτωβρίου στή Ρώμη, καί ὁμίλησε ἐνώπιον τῆς ΙΒ΄ Τακτικῆς Συνόδου τῶν ἀνά τόν κόσμον Ρ/Καθολικῶν Ἐπισκόπων, ἡ ὁποία συνέρχεται ἀνά διετίαν εἰς τό Βατικανό. Τό θέμα τῆς ἐφετινῆς Συνόδου ἦταν «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰς τήν ζωή καί τήν ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ πρόσκληση αὐτή ἦταν ἰδιαιτέρως τιμητική καί σημαντική, καθώς πρώτη φορά καλεῖται Οἰκουμενικός Πατριάρχης νά ὁμιλήσει σέ Σύνοδο ρωμαιοκαθολικῶν Ἐπισκόπων. Ὁ Πατριάρχης στήν ὁμιλία του ἀνέπτυξε καί παρουσίασε τίς ὀρθόδοξες ἀπόψεις πάνω στό κεντρικό θέμα τῆς Συνόδου καί, μεταξύ ἄλλων, τόνισε τήν ἀνάγκη συνεργασίας τῶν χριστιανῶν γιά τήν ἀναμόρφωση τοῦ κόσμου, σέ μία ἐποχή συγκρούσεων καί ποικίλων προβλημάτων. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης εἶχε ἰδιαιτέρη συνάντηση καὶ συνομιλία μετὰ τοῦ Πάπα, ὁ ὁποῖος καί παρέθεσε γεῦμα πρός τιμήν τοῦ Πατριάρχου.

➤ Ἀπό 21 ἕως 24 Ὀκτωβρίου συνῆλθε, ὑπό τήν προεδρία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος σέ τακτικές συνεδρίες. Κατόπιν προτάσεως τοῦ Πατριάρχου ἔγιναν δεκτές οἱ προτάσεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ταλλίν καί πάσης Ἐσθονίας κ. Στεφάνου περί πληρώσεως τῶν Ἐπισκοπῶν Tartu καί Pernu-Sarema, στίς ὁποῖες ἐξελέγησαν παμψηφεί οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρῖτες Ἠλίας Ojaperv καί Ἀλέξανδρος Hopjorski ἀντίστοιχα, καί τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Winnipeg κ. Ἰωάννου, ἐπικεφαλῆς τῆς Ὀρθοδόξου ὑπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας στόν Καναδᾶ, περί πληρώσεως τῆς Ἐπισκοπῆς Edmonton, ὅπου ἐξελέγη παμψηφεί ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Τελμησοῦ κ. Ἱλαρίων, μέχρι τοῦδε Βοηθός Ἐπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱσπανίας καί Πορτογαλίας.

➤ Στίς 28 Ὀκτωβρίου ὁ Πρόεδρος τῆς Οὐκρανίας κ. Βίκτωρ Γιουσένκο ἐπισκέφθηκε στά Πατριαρχεῖα τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο, μέ τόν ὁποῖο εἶχε ἰδιαίτερη συνάντηση, καί ἐξέφρασε τίς εὐχαριστίες του γιά τήν πρόσφατη ἐπίσκεψη τοῦ Πατριάρχου στήν Οὐκρανία τόν περασμένο Ἰούλιο.

➤ Τήν Ἑλλάδα ἐπισκέφθηκε, ἀπό 30 Ὀκτωβρίου ἕως 8 Νοεμβρίου, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος προκειμένου νά ἀνταποκριθεῖ σέ προσκλήσεις ἐκκλησιαστικῶν καί λοιπῶν φορέων, τόσο στήν Ἀθήνα ὅσο καί στήν ἐπαρχία. Κατά τήν παραμονή Του στήν Ἀθήνα, μεταξύ ἄλλων, ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τόν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμο Β΄ στήν ἕδρα του, συναντήθηκε μέ τόν Ἐξοχ. Πρωθυπουργό τῆς Ἑλλάδος κ. Κωνσταντῖνο Καραμανλή στό Μέγαρο Μαξίμου, μέ τόν ἀρχηγό τῆς Ἀξιωματικῆς Ἀντιπολιτεύσεως κ. Γεώργιο Παπανδρέου στό κατάλυμά του, ὁμίλησε, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πρωθυπουργοῦ, στή Διεθνῆ Διάσκεψη κατά τῆς Διαφθορᾶς, ἐπισκέφθηκε τό Πατριαρχικό Ἵδρυμα στήν Ἀνθοῦσα Ἀττικῆς, τό Ἐμπορικό καί Βιομηχανικό Ἐπιμελητήριο Ἀθηνῶν, τόν ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου καί τό προσκύνημα τῆς Παναγίας Βρυούλων στήν Πλατεία Ἀμερικῆς, καί ὁμίλησε εἰς τό Ἵδρυμα Ἰατρολογικῶν Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀπό 31 Ὀκτωβρίου ἕως 3 Νοεμβρίου ὁ Πατριάρχης καί ἡ συνοδεία του μετέβησαν στή Δράμα προκειμένου νά προεξάρχει τῶν λατρευτικῶν καί λοιπῶν ἀκολουθιῶν καί ἐκδηλώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας, μέ τήν εὐκαιρία τῆς κατατάξεως εἰς τό ἁγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας τοῦ Ὁσίου Γεωργίου τοῦ Καρσλίδη. Τήν 3η καί 4η Νοεμβρίου ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τήν Ἱερά Μητρόπολη Πατρῶν, προκειμένου νά προεξάρχει στίς ἑορταστικές ἐκδηλώσεις γιά τή συμπλήρωση ἑκατό ἐτῶν ἀπό τή θεμελίωση τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Πατρῶν. Ἀμέσως μετά τήν ἀφιξή του στόν Ἄραξο ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τίς σεισμόπληκτες περιοχές τῆς Κάτω Ἀχαΐας. Τήν 4η Νοεμβρίου ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τήν Ἱερά Μητρόπολη Ναυπάκτου καί τήν πόλη τῆς Ναυπάκτου, ἐνῶ τήν 7η Νοεμβρίου τήν Ἱερά Μητρόπολη Φθιώτιδος καί τήν πόλη τῆς Λαμίας, εἰς τήν ὁποία τό Πανεπιστήμιο Στερεᾶς Ἑλλάδας τόν ἀναγόρευσε Ἐπίτιμο Διδάκτορα. Κατά τήν παραμονή Του στήν ἐπαρχία ὁ Πατριάρχης πέραν τῶν προαναφερθέντων κυρίων γεγονότων, ἐπισκέφθηκε μονές, ἱδρύματα, τούς τοπικούς φορεῖς ἑκάστης περιοχῆς, ἐτέλεσε ἀκολουθίες καί ἐγκαίνια κοινωφελῶν ἔργων, παρακολούθησε ἐκδηλώσεις κ.λπ., ἀνάλογα μέ τό πρόγραμμα, πού εἶχαν καταρτήσει οἱ Μητροπολῖτες τῶν περιοχῶν.

➤ Ἅμα τῷ ἀκούσματι τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κυροῦ Ἀλεξίου Β΄ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἀπέστειλε πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας τὸ ἀκόλουθο συλλυπητήριο τηλεγράφημα: «Συλλυπούμενοι θερμῶς ἀπό τῆς Μητρός Ἐκκλησίας τῇ ἀδελφῇ Ἁγιωτάτῃ

Ἐκκλησίᾳ Ρωσίας ἐπί ἐκδημίᾳ μακαριστοῦ Προκαθημένου αὐτῆς Πατριάρχου Ἀλεξίου, προσφιλοῦς ἀδελφοῦ καί συλλειτουργοῦ ἡμῶν γενομένου, προσευχόμεθα ἐξ ὅλης καρδίας ὑπέρ ἀναπαύσεως ψυχῆς αὐτοῦ ἐν χώρᾳ ζώντων καί ὅπως Ἀρχιποίμην Χριστός ἀναδείξῃ ἄξιον διάδοχον αὐτοῦ εἰς τό πηδάλιον τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας ὑμῶν. Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη». Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας, 5ης Δεκεμβρίου, ὁ Πατριάρχης κατὰ τόν ἑσπερινόν εἰς τόν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Ὑψωμαδείων ἐτέλεσε τρισάγιο ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κοιμηθέντος Προκαθημένου, καί ὡμίλησε πρός τό Ἐκκλησίασμα διά τόν ἐκλιπόντα, ἀναφερόμενος ἰδιαιτέρως στίς πρόσφατες συναντήσεις καί τήν συνεργασία τους στό Κίεβο καί τήν Κωνσταντινούπολη. Τήν 8η Δεκεμβρίου ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, μετά τῆς συνοδείας του, μετέβη στή Μόσχα καί τήν ἑπομένη στόν Καθεδρικό Ναό τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, προέστη τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας, περιστοιχούμενος ὑπό τῶν Μακ. Πατριαρχῶν Ρουμανίας κ. Δανιήλ καί Γεωργίας κ. Ἠλιού Β΄, καί Ἀρχιεπισκόπων Ἀθηνῶν κ. Ἱερωνύμου, Τιράνων κ. Ἀναστασίου καί Πράγας κ. Χριστοφόρου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σμολένσκ καί Καλίνινγκραντ κ. Κυρίλλου, Τοποτηρητοῦ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου, ἐκπροσώπων τῶν λοιπῶν κατά τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καί πλείστων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, ἐπί τῇ Ἑορτῇ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ἐχοροστάτησε στόν Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό, κατά τόν Μ. Ἑσπερινόν τῆς Ἑορτῆς, τήν Πέμπτην, 20ήν Νοεμβρίου, ἐνῶ τήν ἑπομένην προέστη τῆς καθιερωμένης Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Θείας Λειτουργίας στόν Ἱερό Ναό τῆς Ἁγίας Τριάδος τῆς μεγαλωνύμου Κοινότητος Σταυροδρομίου, κατά τήν ὁποία ἐτέλεσε τήν εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ Ὁσιολ. Μοναχοῦ κ. Βαρθολομαίου, ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς ἐν Essex Ἀγγλίας Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου. Τόν Θεῖο Λόγο ἐκήρυξε ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κ. Κύριλλος, Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Essex.

➤ Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία μέ λαμπρότητα καί ἱεροπρέπεια ἑόρτασε καί φέτος τήν Θρονική της Ἑορτή, ἐπί τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου Πρωτοκλήτου Ἀνδρέου. Τήν παραμονή ἀφίχθη στήν Κωνσταντινούπολη, ὅπως κάθε χρόνο, ἡ ἐπίσημη ἀντιπροσωπεία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας μέ ἐπικεφαλῆς τόν Σεβ. Καρδινάλιο κ. Walter Kasper, ἡ ὁποία καί ἔγινε ἐπίσημα δεκτή στά Πατριαρχεῖα ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἐνῶ στή συνέχεια πραγματοποιήθηκαν οἱ καθιερωμένες συνομιλίες μεταξύ τῆς ὑπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Περγάμου κ. Ἰωάννη Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τοῦ Διαλόγου μετά τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Βατικανοῦ. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἐχοροστάτησε στόν ἑσπερινό της ἑορτῆς καί τήν ἑπομένη προεξῆρχε τῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Θείας Λειτουργίας. Τόν Θεῖο Λόγο ἐκήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σεβαστείας κ. Δημήτριος. Στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ Πατριάρχης προσεφώνησε τήν ἀντιπροσωπεία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί στή συνέχεια ἀντιφώνησε ὁ Καρδινάλιος κ. Walter Kasper, ὁ ὁποῖος μετέφερε στόν Πατριάρχη τό ἑόρτιο συγχαρητήριο Μήνυμα τοῦ Πάπα Βενεδίκτου ΙΣΤ΄. Το μεσημέρι παρετέθη γεῦμα καί τό ἀπόγευμα δόθηκε στά Πατριαρχεῖα ἡ καθιερωμένη δεξίωση ἐπί τῇ Θρονικῇ Ἑορτῇ τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, κατά τήν ὁποία παρέστησαν πλεῖστοι ὅσοι προσκεκλημένοι τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καί τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, ἐκ τοῦ θρησκευτικοῦ, διπλωματικοῦ, δημοσιογραφικοῦ, καλλιτεχνικοῦ καί ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, καί εἰς τήν ὁποία ὡμίλησεν ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

➤ Τήν 14η Δεκεμβρίου, Κυριακή τῶν Προπατόρων, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, ἀνταποκρινόμενος σέ πρόσκληση τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Ἀθανασίου καί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος Πασάμπαχτσε, ἐχοροστάτησε στόν Ἱερό Ναό τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης, κατά τήν τελεσθεῖσα Θεία Λειτουργία, γιά τήν ὁλοκλήρωση τῆς ριζικῆς ἐπισκευῆς καί τοῦ ἐξωραϊσμοῦ τοῦ Ναοῦ. Στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ὡμίλησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Ἀθανάσιος, ὁ Ἐντιμολ. κ. Ἀθανάσιος Ἀγγελίδης, Ἄρχων Πριμικήριος τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καί Πρόεδρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος, καί ὁ Πατριάρχης, ὁ ὁποῖος συγχάρηκε ὅλους ὅσους συνέβαλλαν στήν ἀνακαίνιση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

➤ Μέ λαμπρότητα ἑορτάσθηκε εἰς τά Πατριαρχεῖα ἡ μεγάλη ἑορτή τῆς Γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου. Τήν παραμονή ὁ Πατριάρχης χοροστάτησε εἰς τόν Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς καί ἄκουσε, εἰς τήν Αἴθουσα τοῦ Θρόνου, τά πατροπαράδοτα κάλαντα τῶν Χριστουγέννων ἀπό ὁμίλους μαθητῶν τῆς ὁμογένειας. Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς ὁ Πατριάρχης προεξῆρχε τῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Θείας Λειτουργίας. Ἡ Πατριαρχική Ἀπόδειξις ἐπί τοῖς Χριστουγέννοις ἀναγνώσθηκε ἀπό τόν Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Ἐλπιδοφόρο. ■

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ-ΧΕΙΡΟΘΕΣΙΕΣ

Τήν Κυριακή 7 Δεκεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος κατά τήν Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ἐνοριακό Ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καλυθιῶν προέβη στήν εἰς Διάκονον χειροτονίαν τοῦ Νεκταρίου Κασταμούλα, ὁ ὁποῖος μετονομάσθη Θεόδουλος. Ὁ νέος Διάκονος εἶναι ἔγγαμος, πατέρας δύο παιδιῶν καί κατάγεται ἀπό τίς Καλυθιές. Ὁ Σεβασμιώτατος στήν προσφώνησή του ἐξῆρε τήν ἀπόφαση τοῦ νεοχειροτονηθέντος νά ὑπηρετήσει ὡς κληρικός τήν Ἐκκλησία καί ἐτόνισε τήν πραγματικότητα τῆς ζωῆς ἑνός κληρικοῦ στίς ἡμέρες, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ πνεῦμα θυσίας καί προσφορᾶς.

Τό Σάββατο 8 Νοεμβρίου κατά τήν Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ἐνοριακό Ναό Ταξιαρχῶν Ἀρχαγγέλου προεχείρισεν εἰς Ἀρχιμανδρίτην τόν π. Χρυσόστομο Τσίφτη, συνταξιοδοτηθέντα πρό διετίας, μετά ἀπό 28ετῆ εὐδόκιμη διακονία στήν Ἐνορία Ἀρχαγγέλου. Ἐπίσης ἐχειροθέτησε Ἀναγνῶστες τούς: Μιχαήλ Ἀναστασά τήν Κυριακή 7 Δεκεμβρίου στόν Ἱερό Ἐνοριακό Ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου Καλυθιών καί Γεώργιο Χουρδάκη, Πρωτοψάλτη τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς πόλεως, κατά τήν Θεία Λειτουργία τῆς πανηγύρεως τοῦ Ναοῦ, τήν 22α Δεκεμβρίου.

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Μέ ξεχωριστή λαμπρότητα ἡ πόλη τῆς Ρόδου πανηγύρισε τήν μνήμη τοῦ πολιούχου της Ἁγίου Νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου, τήν Παρασκευή 14 Νοεμβρίου, μέ τήν συμμετοχή τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σύμης κ. Χρυσοστόμου, Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάνου κ. Ἀνδρέου, Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παϊσίου, καί τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἁλικαρνασσοῦ κ. Ἐμμανουήλ.

Τό ἑσπέρας τῆς Πέμπτης 13 Νοεμβρίου στόν Ἱερό Ναό Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Νεοχωρίου, ὅπου ἐτάφη ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος καί ὅπου θησαυρίζεται τμῆμα τοῦ τιμίου Λειψάνου του, ἐψάλη ὁ Μέγας πανηγυρικός Ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Ἁγίου Ἀρκαλοχωρίου, ὁ ὁποῖος καί ἐκήρυξε ἐμπνευσμένα τόν θεῖον λόγον ἀναφερθείς στό μαρτύριο τοῦ Ἁγίου καί τό διαχρονικό μήνυμά του. Μετά τόν Ἑσπερινό περετέθη δεῖπνο σέ Ἑστιατόριο της πόλεως.

Τήν κυριώνυμη ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς κατά τόν Ὄρθρο ἐχοροστάτησε ὁ Σεβασμιώτατος Ἅγιος Λέρου. Τῆς Θείας Λειτουργίας προέστη ὁ Ἅγιος Ἀρκαλοχωρίου καί τῆς Λιτανείας προέστη ὁ Ἅγιος Σύμης, ἐνῶ τόν θεῖον Λόγον ἐκήρυξε ὁ Ἀρχιμανδρίτης Μελίτων Μπέλλος. Μετά τήν Λιτανεία καί τήν δεξίωση στό Δημοτικό Μέγαρο τοῦ Δήμου Ροδίων παρετέθη γεῦμα ἀπό τόν Δήμαρχο Ροδου κ. Χατζῆ Χατζηευθυμίου σέ ἑστιατόριο τῆς πόλεως, ὅπου παρεκάθισαν οἱ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καί οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν. Κατά τήν πανήγυριν ἔψαλαν τά μέλη τοῦ Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν Ρόδου καί Περιχώρων ἐνῶ συγκινητική ἦταν καί ἐφέτος ἡ συμμετοχή τῶν Σχολείων τῆς πόλεως

καί τοῦ πληρώματος τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας. Ὁ Ἅγιος Ἀρκαλοχωρίου παρέμεινε μέχρι τήν Κυριακή 16 Νοεμβρίου καί ἐτέλεσε τό μνημόσυνο τῶν θυσιασθέντων στήν Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, τὸ ὁποῖο κάθε χρόνο διοργανώνει ἡ Ἀδελφότης Κρητῶν Ρόδου «Ὁ Ψηλορείτης».

ΕΓΚΑΙΝΙΑ

Τὸ Σάββατο 25 Ὀκτωβρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Παστίδας. Ὁ Ναὸς ἀνηγέρθη ἀπὸ τὸν κ. Σωτήριο Κρητικό. Ὁ Σεβασμιώτατος συνεχάρη τόν εὐσεβῆ κτίτορα καί ἐτόνισε ὅτι εἶναι εὐοίωνο τὸ γεγονός τῆς ἀνεγέρσεως νέων ἱερῶν Ναῶν στήν Μητροπολιτική μας περιφέρεια σέ μιά ἐποχή ἀδιαφορίας καί κρίσεως ἀξιῶν.

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Τήν Τρίτη 25 Νοεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἐχοροστάτησε κατά τόν Ὄρθρο καί ἐτέλεσε τήν Θ. Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό Ἁγίας Αἰκατερίνης Καλαβάρδων. Μετά τό πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ἐξέφρασε τήν εὐαρέσκεια καί τόν ἔπαινο τῆς Ἐκκλησίας στούς Ἱεροψάλτες κ.κ. Μπάκα Παναγιώτη καί Κτενιάδη Στυλιανό, καθώς καί στήν ἐπί χρόνια νεωκόρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ κ. Παπαδεοδώρου Δέσποινα, ἐπιδώσας σ' αὐτούς σχετική ἀναμνηστική «πλακέτα».

Τήν Κυριακή 7 Δεκεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος μετά τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας στόν Ἱερό Ἐνοριακό Ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Καλυθιῶν ἐτίμησε διά τῆς ἐπιδόσεως σχετικοῦ ἀναμνηστικοῦ τόν ἀπό τριετίας συνταξιοδοτηθέντα Ἐφημέριο τῆς Ἐνορίας, Πρωτοπρεσβύτερο π. Στέργο Μανώλακα. Στήν προσφώνηση του ἐξῆρε τήν προσφορά τοῦ π. Στέργου στήν τοπική Ἐκκλησία, τονίσας ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ ἀφοσίωση του στήν Ἐκκλησία ὑπῆρξε ὑποδειγματική. Ὁ π. Στέργος στήν ἀντιφώνησή του ἐξέφρασε τήν εὐγνωμοσύνη του πρός τόν Σεβασμιώτατο, ἀναφέρθηκε στήν πολυετῆ διακονία του καί εὐχαρίστησε τούς συνεφημερίους του καί τούς συνεργάτες του κατά τήν περίοδο τῆς ἐφημεριακῆς του διακονίας καί ἀπηύθυνε νουθεσίες πρός τόν παραδοσιακό καί εὐσεβῆ λαό τῶν Καλυθιών.

Ἐπίσης τό Σάββατο 18 Ὀκτωβρίου μετά τὴν Θ. Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ἐνοριακό Ναό Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ Σορωνῆς ἐπέδωσε τιμητική «πλακέτα» στόν Σορωνιάτη Παραολυμπιονίκη κ. Ἰωάννη Πρῶτο.

ΕΚΔΗΜΙΑ ΜΟΝΑΧΟΥ

Τήν Κυριακή 28 Δεκεμβρίου ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ Μοναχός Θεοδόσιος Κακούλης (κατά κόσμον Ἐμμανουήλ), Ἀδελφός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ταξιάρχου Μιχαήλ Θαρρίου. Ὁ μακαριστός γεννήθηκε στήν Μαλώνα, ὑπῆρξε ἔγγαμος καί μετὰ τήν κοίμηση τῆς συζύγου του προσῆλθε στήν Ἱερά Μονή, ὅπου ἐκάρη Μοναχός τό ἔτος 1994. Ὑπῆρξε ὑπόδειγμα ἀφοσιωμένου καί ἐργατικοῦ Μοναχοῦ.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΟΔΟΥ

Στίς 7 Δεκεμβρίου 2008 καί στίς 6 τό ἀπόγευμα ὀργανώθηκε χριστουγεννιάτικη γιορτή ἀπό τά Κατηχητικά Σχολεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου στό Δημοτικό Θέατρο τῆς πόλεως τῆς Ρόδου.

Ἡ γιορτή ἄρχισε μέ ἐπίκαιρη ὁμιλία πού περιέγραφε τή βάναυση συμπεριφορά τοῦ Ἡρώδη καί ἐπεκτάθηκε στό ἀνάλογο ἐγκληματικό ἦθος κάθε ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς μας, πού συμπεριφέρεται ἐγωιστικά, σκληρά καί ζηλόφθονα πρός τό συνάνθρωπό του καί δέ βρίσκει πραγματική ἀξία καί ἀληθινό νόημα στή ζωή του μέ τήν τήρηση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ (ἀγάπη καί ταπείνωση).

Ἀκολούθησε θεατρική παράσταση (μονόπρακτο ἀπό τό βιβλίο τοῦ Ἀναστασιάδη Βασιλείου 'Νεανική Σκηνή', Τόμος Β΄, μέ τίτλο *«Τά Χριστούγεννα τῶν 'μᾶς τἄπαν κι ἄλλοι'»*), πού κτύπησε τήν ἀσπλαχνία καί τήν ἀναλγησία τῆς ἐποχῆς μας καί τόνισε τήν ἀνάγκη τῆς ἀγάπης καί τῆς προσφορᾶς καί τῆς διατήρησης τῶν Καλάντων. Ἡ παράσταση ὀργανώθηκε ἀπό παιδιά κυρίως τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τῆς ἐνορίας τοῦ ἁγίου Νικολάου πόλεως καί μέ ὑπεύθυνη τήν κατηχήτρια κ. Αἰκατερίνη Ρώσσου. Μετά ἀκούσθηκαν ἐπίκαιρα χριστουγεννιάτικα τραγούδια ἀπό πολυμελῆ ἀντιπροσωπεία (περίπου 120 παιδιά) κάποιων Κατηχητικῶν Σχολείων. Τή διεύθυνση τῆς χορωδίας τήν εἶχε ἡ πιανίστρια πρεσβυτέρα κ. Μαρία Καραπάνου.

Τελευταία προβλήθηκε ταινία γιά τήν παγκόσμια προσδοκία τοῦ οὐράνιου Λυτρωτῆ. Σ' αὐτήν παρουσιάσθηκε πῶς Κινέζοι, Πέρσες, Ἰνδοί, Ἕλληνες, Ρωμαῖοι καί αὐτόχθονες Ἀμερικανοί περίμεναν τή θεία παρέμβαση στήν ἱστορία, γιά τή λύτρωση καί τήν ἐπιστροφή στή 'χρυσή ἐποχή'. Τήν παραγωγή τῆς ταινίας ἐπιμελήθηκε ὁ π. Γεώργιος Μανιᾶς.

Τή γιορτή τήν ἔκλεισε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Κύριλλος τονίζοντας τό πνευματικό νόημα τῶν Χριστουγέννων. ■

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Μέ ἰδιαίτερη χαρά παιδιά τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου τραγούδησαν ἐφέτος τά Κάλαντα στόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ρόδου κ. Κύριλλο, στόν Νομάρχη Δωδεκανήσου κ. Ἰωάννη Μαχαιρίδη, στόν Δήμαρχο Ρόδου κ. Χατζῆ Χατζηευθυμίου καί στόν Διοικητή τῆς 95 ΑΔΤΕ κ. Θεόκλητο Ρουσάκη.

Ἐπίσης κάποια Κατηχητικά τραγούδησαν τά κάλαντα καί σέ ἱδρύματα, ὅπως τό Νοσοκομεῖο τῆς Ρόδου, τό ἵδρυμα ΚΑΦΚΑ Κολυμπίων καί τό ἵδρυμα ΘΧΠΠ «Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας».

Ἡ χαρά τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Μεσσία στόν κόσμο μας μέ τή γέννησή Του εἶναι ἀνάγκη νά πλημμυρίσει τίς καρδιές ὅλων καί ἰδιαίτερα τῶν πονεμένων συνανθρώπων μας.

Εὐχαριστοῦμε τούς δωρητές τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ἱδρύματος καί τοῦ Εὐαγοῦς Ἱδρύματος Ὑποτροφιῶν:

π. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΛΚΙΑΣ	€ 50,00
ΑΔΑΜΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	€ 50,00
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	€ 50,00
ΓΙΑΝΝΕΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	€ 50,00
ΔΗΛΑΒΕΡΑΚΗ ΜΑΡΙΕΤΤΑ	€ 400,00
ΖΕΡΒΑΝΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ	€ 150,00
ΚΑΚΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	€ 600,00
ΚΑΡΥΟΦΥΛΛΑΚΗ ΣΟΦΙΑ	€ 300,00
ΚΟΤΣΟΜΥΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ	€ 50,00
ΜΗΝΕΤΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	€ 500,00
ΜΗΝΕΤΤΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	€ 500,00
ΜΗΝΕΤΤΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	€ 500,00
ΜΗΤΡΟΥ-ΣΑΧΙΝΗ ΑΡΓΥΡΩ	€ 300,00
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΣΟΦΙΑ	€ 50,00
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	€ 100,00
ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	€ 50,00
ΣΕΜΠΕΖΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	€ 150,00
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	€ 70,00
ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ-ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	€ 400,00
ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ	€ 50,00
	€ 4.370,00

ΥΠΑΚΟΗ ΣΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Συνέχεια ἀκοῦμε ἀπό πολλούς γονεῖς τά παράπονα, ὅτι τά παιδιά τους αὐθαδιάζουν καί ὅτι δέ δέχονται συμβουλές.

Ὁ Θεός ζήτησε μέ τήν πέμπτη ἐντολή τοῦ Δεκαλόγου νά τιμᾶ κάθε παιδί τόν πατέρα του καί τή μητέρα του, γιά νά εὐτυχήσει καί νά ζήσει πολλά χρόνια στή γῆ. (Ἐξ. 20,12).

Στό Εὐαγγέλιο βλέπουμε τό μικρό Χριστό νά ὑποτάσσεται στόν Ἰωσήφ καί στή μητέρα Του (Λουκᾶ 2,51). Ὁ Χριστός ἐπίσης ὑπάκουσε στόν Πατέρα Του μέχρι καί τό σταυρικό θάνατο (Φιλιπ. 2,8). Ὅποιος δέ μοιάσει τοῦ Χριστοῦ καί στήν ἀρετή τῆς ὑπακοῆς, δέ θά προοδεύσει πνευματικά.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει στίς ἐπιστολές πρός Ἐφεσίους (6,1-4) καί Κολασσαεῖς (3,20-21) γιά τά ἀμοιβαῖα καθήκοντα γονέων καί παιδιῶν. Στήν πρώτη γράφει: «τά τέκνα νά ὑπακούετε στούς γονεῖς, ὅπως θέλει ὁ Κύριος, γιατί αὐτό εἶναι δίκαιο (δηλαδή σύμφωνο μέ τό θεῖο θέλημα)». Στή δεύτερη γράφει: «ἡ ὑπακοή νά γίνεται σέ ὅλα, γιατί αὐτό εἶναι εὐάρεστο στόν Κύριο». Ἀπό τήν πλευρά τῶν γονιῶν, στούς Ἐφεσίους γράφει, οἱ πατέρες νά μήν ὠθοῦν τά παιδιά λόγω ὑπερβολῶν στήν ὀργή, ἀλλά νά παιδαγωγοῦν καί νά τά νουθετοῦν, ὅπως θέλει ὁ Κύριος. Στούς Κολοσσαεῖς γράφει, οἱ πατέρες νά μήν ἐρεθίζουν τά παιδιά μέ ταπεινώσεις, γιά νά μήν χάνουν τό θάρρος τους καί ἀπελπίζονται.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ζητάει ἀπό τά παιδιά ὑπακοή, γιατί αὐτό τό θέλει ὁ Θεός, καί ἀπό τούς γονεῖς νά μήν ὑπερβάλουν στίς ἀπαιτήσεις, οὔτε νά ταπεινώνουν τά παιδιά τους.

Ἡ σχέση μέ τούς γονεῖς δέ σταματᾶ στήν ὑπακοή ἀλλά φθάνει στό σεβασμό καί στήν ἀγάπη. Τά σωστά παιδιά ἀκοῦνε τούς γονεῖς τους οὔτε ἀπό φόβο (τιμωρία) οὔτε ἀπό συμφέρον (χαρτζιλίκι, δῶρα), ἀλλά ἀπό ἀγάπη. Ὁ φόβος καί τό συμφέρον δέν στηρίζουν μία ὑγιῆ σχέση ἀλλά μία ἀρρωστημένη. Ὅταν τά παιδιά φοβοῦνται τήν τιμωρία ἤ ἐπιδιώκουν ὑποκριτικά νά κερδίζουν τήν εὔνοια τῶν γονιῶν τους, δέ μποροῦν νά αἰσθάνονται εὐτυχισμένα καί χαρούμενα.

ΑΝΑΡΧΙΑ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συμβούλευε τούς χριστιανούς (Ρωμ. 13,1-7) νά ὑποτάσσονται στίς ἐξουσίες τῆς ἐποχῆς τους, γιατί ἡ λειτουργία τῆς ἐξουσίας εἶναι ἀπό τό Θεό καθορισμένη. Ὅποιος ἀντιτάσσεται στήν ἐξουσία, γράφει, ἐναντιώνεται στή διαταγή τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἄρχοντες ἀποτρέπουν τούς ἀνθρώπους ἀπό τά κακά ἔργα, γι' αὐτό τιμωροῦν ὅσους διαπράττουν τό κακό. Τελειώνει λέγοντας πώς πρέπει νά πληρώνουν φόρους, τελωνιακούς δασμούς καί νά ἀποδίδουν σεβασμό καί τιμή στούς ἀνωτέρους.

Ὅλη ἡ Ἑλλάδα ἔζησε τό Δεκέμβρη τοῦ 2008 τήν ἔξαλλη ἔκφραση τῆς ὀργῆς κάποιων νεαρῶν λόγω τοῦ φόνου ἑνός ἐφήβου ἀπό ἕναν ἀστυνομικό. Οἱ νεαροί κουκουλοφόροι μέ τίς καταστροφές ξένης (δημόσιας καί ἰδιωτικῆς) περιουσίας ἀπάντησαν ἀτιμωρητί στό κακό μέ κακό.

Συνήθως δικαιολογοῦν τίς φθορές τῆς ξένης περιουσίας μέ τό σκεπτικό ὅτι, ἀφοῦ γκρεμισθεῖ τό κατεστημένο καταπιεστικό κράτος, θά παρουσιασθεῖ ἕνας νέος τρόπος ὀργάνωσης τῶν κοινῶν, πιό ἀνθρώπινος. Ἐνῶ γκρεμίζουν, δέν ὁμιλοῦν γιά τό κτίσιμο τοῦ νέου κράτους μέ ἀνθρώπινο πρόσωπο, δέν ἐκφράζουν ξεκάθαρες θέσεις γιά τόν τρόπο τῆς νέας ὀργάνωσης τῶν κοινῶν.

Ὁ ἄνθρωπος εἴτε ὡς ἐκφραστής τῆς ἐξουσίας, εἴτε ὡς ἁπλός πολίτης χωρίς σωστή σχέση μέ τό Θεό, δέ σέβεται τά δικαιώματα τοῦ συνανθρώπου του. Ἂν δέν ἀλλάξει ὁ ἄνθρωπος μέσα του μέ τήν ἐφαρμογή τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, πάντοτε θά μηχανεύεται τρόπους νά καταπατᾶ κάθε νόμο καί κάθε δικαίωμα τοῦ συνανθρώπου του. Ἡ διαφθορά ὑπῆρχε στό παρελθόν καί θά ὑπάρχει καί στό μέλλον, γιατί οἱ ἄνθρωποι δέ σέβονται πρῶτα τό νόμο τοῦ Θεοῦ.

Ἂν δέν ὑπάρχει νόμος, εἰσαγγελέας καί ἀστυνομία, θά ἀναπτύσσεται ἡ διαφθορά σέ τεράστιες διαστάσεις. Κι ὅταν δέν ὑπάρχει σέ κάποιους ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, ὁ φόβος τῆς ἀνθρώπινης τιμωρίας τούς ἀποτρέπει ἀπό τό κακό.

Τό ὅτι κάποιοι ἐκπρόσωποι τῆς κρατικῆς ἐξουσίας δέν εἶναι σωστοί, αὐτό δέ δικαιολογεῖ τήν ἀπόρριψη ὅλου τοῦ κράτους.

Πόθος ὅλων εἶναι νά βελτιωθοῦν οἱ κρατικοί θεσμοί καί οἱ ἔλεγχοι τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων ὥστε νά ἀπονέμεται ἡ δίκαιη τιμωρία τῶν καταχραστῶν τῆς ἐξουσίας.

ΑΝΕΡΓΙΑ

Ἡ ψυχολογία ἀναφέρει ὅτι ἡ ἐργασία ἀποτελεῖ ἕνα οὐσιαστικό στοιχεῖο τῆς προσωπικότητας τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Τά δυό ἄλλα στοιχεῖα εἶναι ὁ ἐσωτερικός ψυχικός πλοῦτος καί ἡ περιουσία.

Σήμερα ἐπιδεινώνεται ἡ οἰκονομική κρίση καί ἐμφανίζονται μαῦρα σύννεφα μεγάλης ἀνεργίας. Πολλές ἑταιρίες καί ἐργοστάσια κλείνουν καί κινδυνεύουν ἐργάτες ὅλων τῶν εἰδικοτήτων καί ἡλικιῶν νά βρεθοῦν στό δρόμο. Πολλοί λίγο πρίν ἀπό τή συνταξιοδότησή τους μένουν ἄνεργοι καί δέ μποροῦν νά συμπληρώσουν τά ἔνσημα. Πολλοί νέοι πρίν ἀκόμα ἀρχίσουν τήν ἐργασία τους κινδυνεύουν νά μείνουν ἐκτός ἐργασίας.

Παρατηρεῖται σήμερα τό ἑξῆς παράδοξο: οἱ περισσότεροι νέοι νά ἀποφεύγουν τίς χειρονακτικές ἐργασίες, ἐπειδή τίς θεωροῦν κατώτερες, νά στρέφονται πρός τίς ἐπιστῆμες καί νά δημιουργεῖται ὑπερκορεσμός σέ κάθε ἐπιστημονικό κλάδο. Ἔτσι φθάσαμε σήμερα νά βρίσκεται δυσκολότερα ἕνας ὑδραυλικός ἤ ἠλεκτρολόγος παρά ἕνας ἐπιστήμονας. Σήμερα συμβαίνει πολλοί πτυχιοῦχοι νά εἶναι ἄνεργοι, πολλοί νά δουλεύουν σέ δουλειές τοῦ 'ποδαριοῦ' καί ἄλλοι νά μή μποροῦν νά διεκδικήσουν μέσω ἐξετάσεων μία ἐργασία λόγω τοῦ ὅτι δέ γνωρίζουν βασικά στοιχεῖα τῆς ἐπιστημονικῆς εἰδίκευσής τους.

Ἡ σωστή κατάρτιση δημιουργεῖ σιγουριά καί ψυχική πληρότητα, πράγματα ἀναγκαῖα γιά τήν ψυχική ὑγεία καί τήν ἀξιοπρεπῆ διεκδίκηση μίας δέσης ἐργασίας.

Οἱ νέοι σήμερα, γιά νά ἀγαπήσουν τή δουλειά καί νά ἀγωνισθοῦν νά τήν κατακτήσουν, χρειάζεται νά ἐνδουσιασθοῦν μέ τήν προσφορά της στήν οἰκογένεια, στήν κοινωνία καί στό Θεό.

Ἀρχ. Μ.Π.

ΡΟΔΟΣ
8017
ΕΛΤΑ